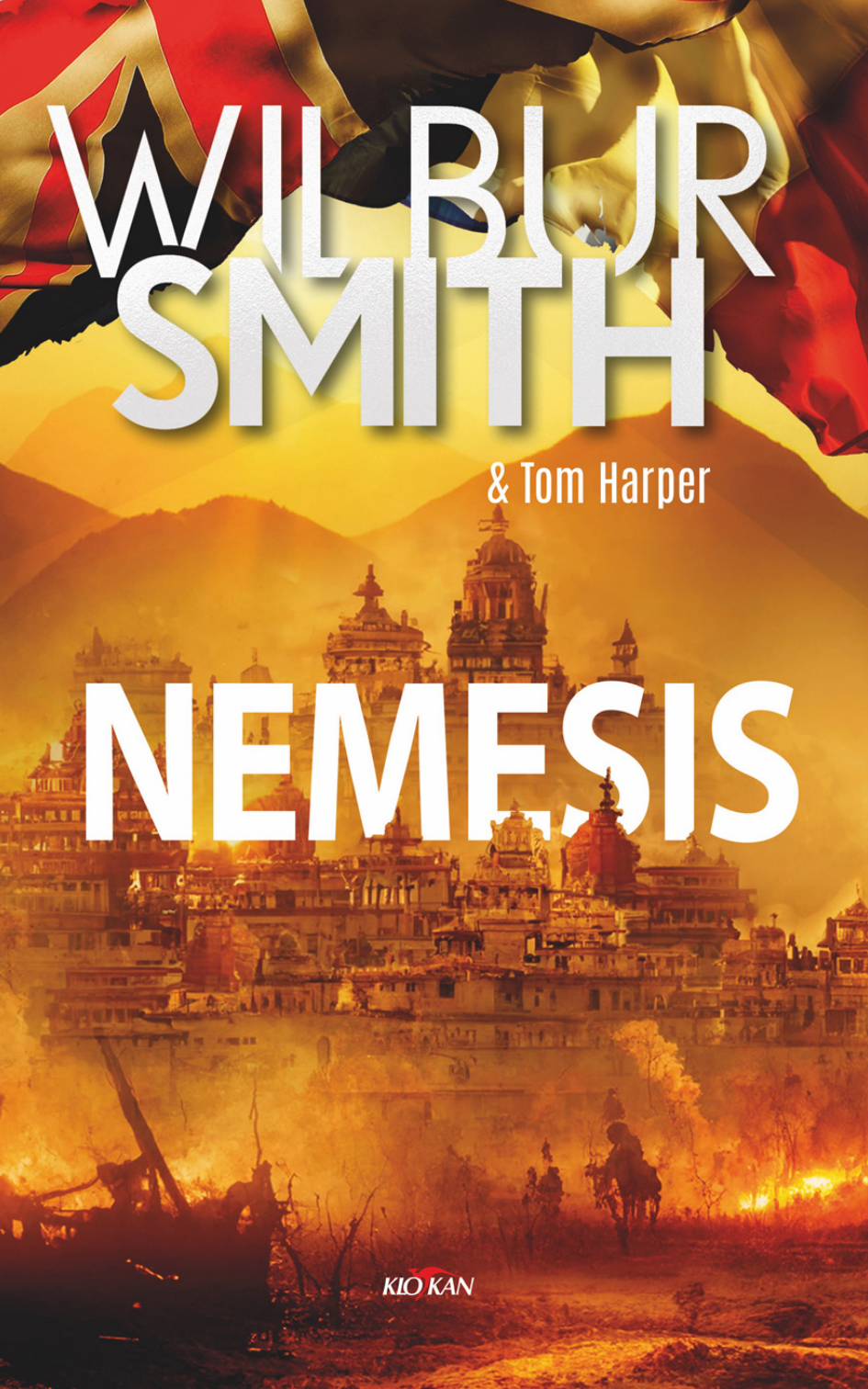

WILBUR SMITH

& Tom Harper

NEMESIS

KIO KAN

Text copyright © Orion Mintaka 2023

Originally published in the English language
as NEMESIS in the UK by Bonnier Zaffre,
an imprint of Bonnier Books UK limited, London.

Jacket design © Bonnier Books UK

Jacket illustrations © Steve Stone

Author photograph © Hendre Louw

Translation © Dalibor Míček, 2023

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu NEMESIS

vydaného v roce 2023

nakladatelstvím Zaffre, an imprint of Bonnier Books UK

přeložil Dalibor Míček

Redakční úprava Lukáš Foldyna

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek, v

edici Klokán, 2023

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7695-092-4

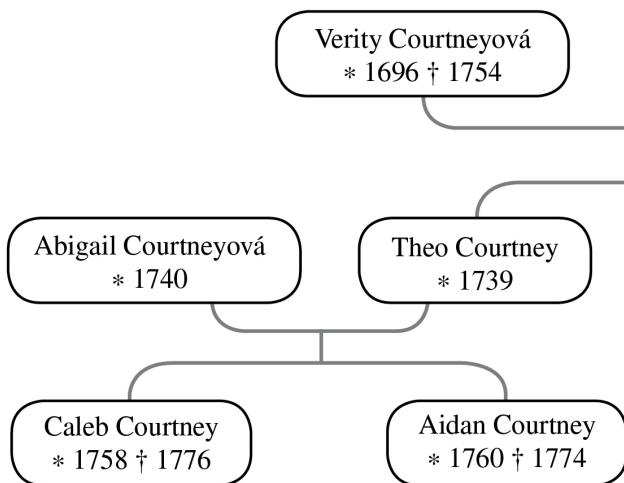
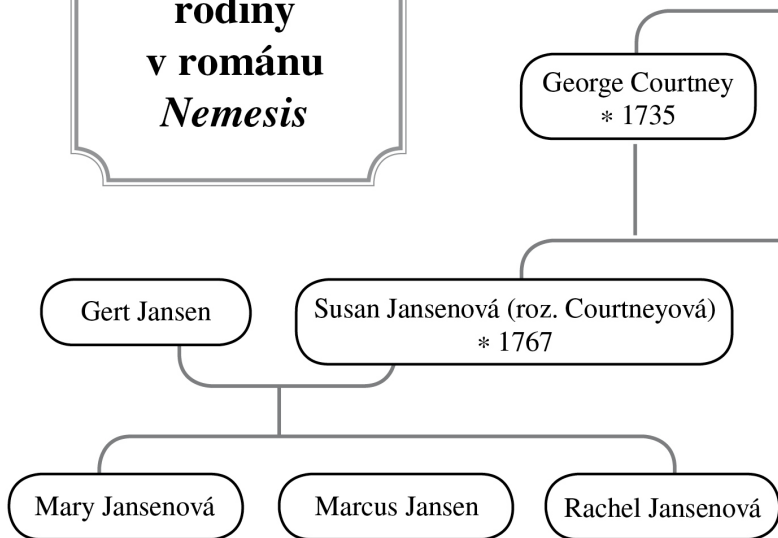
Tuto knihu věnuji své manželce

MOKHINISO.

*Vsadil jsem na lásku
a bohatě se to vyplatilo.*

*Děkuji ti, že jsi ta nejlepší sázka,
jakou jsem kdy učinil.*

**Rodokmen
Courtneyovy
rodiny
v románu
*Nemesis***

Louisa Leuvenová
* 1711

James ,Jim‘ Archibald Courtney
* 1711 † 1774

Rob Courtney
* 1757

Phoebe Courtneyová
* 1758

Adam Courtney
* 1780

Mansur Courtney
* 1780 † 1754

Constance Courtneyová
* 1738

hrabě de Berchney
* 1778

Étienne de Berchney
* 1755 † 1776

Paul de Berchney
* 1778

PAŘÍŽ, 1794

Ze střechy nad někdejším náměstím Ludvíka XV. slétla holubice a přistála na vysoké dřevěné konstrukci uprostřed prostranství. Ta svým způsobem připomínala dvojici stromů, ale na rozdíl od nich se vyznačovala přesnými pravými úhly a nepřírozeně hladkými kmeny. Vyrostla za jedinou noc a ráno již byla kompletně hotová, jako by náhle vyklíčila z kamenné dlažby. Stála rovná a pevná jako věrná stráž. A páchla krví.

Holubice se o krvavé konflikty lidí v nejmenším nezajímala. Usadila se na vodorovném břevnu, které spojovalo svislé trámy, a horlivě si čechrala pířka.

Pod ní sršely jiskřičky, jak kat přejížděl brouskem po oceli a vracel břitvu gilotiny, ztupenému častým používáním, bývalou ostrost. Smrt by měla být rychlá a bezbolestná, jak si to Joseph Ignace Guillotin přál. Šlechtic nebo prostý občan, jejich osud bude stejný – chladná ocel nerozlišuje společenské třídy. Dnes bude mít šikmé ostří hodně práce.

Kat namazal okraje břitvu, aby sekera získala při pádu vyšší rychlost, a hadrem otřel čepel. Pak ji umístil mezi kluznice a připevnil k nosníku. Projel lanem mezi prsty a hledal slabší místa či uzlíky, pak vytáhl sekeru do pracovní polohy vysoko nad dlažbou náměstí, až připomínala bojovou zástavu. Nosník narazil do vodorovného břevna. Vyděšená holubice se bleskurychle vznesla, jakoby zbavená tíhy.

Popravčí se zamyslel nad svým úkolem. Zdálo se mu, že se svět obrátil vzhůru nohama. Všude vládl teror, zabíjení se stalo rutinou, nikdo nebyl v bezpečí. Oltář revoluce vymáhal krvavé oběti. Spousty odsouzenců k smrti vyžadovaly účinné metody popravy a gilotina představovala ten nejefektivnější.

Sprovodila člověka ze světa rychle a bez mučení – na rozdíl třeba od zavedeného lámání kolem, které trhalo kůži a drtilo kosti. Přesto však popravčí mnohokrát zažil, že se oči a rty statých obětí pohybovaly, jako kdyby prosily o milost, zmučené zornice se dívaly přímo na něj. Zachvěl se při představě, jakého přijetí se mu dostane před branami pekla.

Dnes se davu přihlížejících zmocnila neklidná energie. Hospody v okolí náměstí se vyprázdnily a lidé se strkali ve snaze získat co nejlepší vyhlídku. Mezi nohama dospělých prolézaly děti a se smíchem závodily, kdo pronikne dřív do přední řady, přímo pod děsivou konstrukci gilotiny na vyvýšeném pódiu. Za nimi se tlačily jejich matky – ani ony si nechtěly nechat uniknout žádný krvavý detail nadcházejícího představení.

Na dlažebních kamenech zarachotila dřevěná kola. Hluk davu ztichl v šepot, krky se natahovaly, jak se diváci snažili zahlédnout popravčí káru, jež přijížděla ulicí Saint Honoré. Na káře se tísnili příslušníci šlechty i neurozených vrstev v potrhaných šatech a se sklopenými hlavami, ovšem mezi ucouranými oběťmi zářila jedna osoba jako slunce mezi mračny. Vysoká a štíhlá, oděná v čistém bělostném rouchu stála vzpřímeně a lehce se nakláněla proti pohybům dřevěného vozu. Již překročila padesátku, ale i po dlouhých týdnech ve vězení vypadala o dvacet let mladší. Bledou pokožku měla hladkou jako mramor, zlaté vlasy neztratily lesk. Strážce ji ostříhaly nakrátko, aby lokny nezakrývaly krk a nepřekážely čepeli gilotiny, ale s mikádem její krása jen vynikla. Zvedla hlavu k nebesům, jako by hledala neviditelné znamení, a odhalila ladné hrdlo zružovělé emocemi.

Dnešek byl dnem popravy komtesy Constance de Bercheny.

Před revolucí patřila k nejznámějším dámám Paříže. Její jméno se stalo synonymem půvabu a skandálů. Povídalo se o ní, že spala s králem Ludvíkem – a také s královnou Marií Antoinettou. Zavraždila dva manžely a třetímu nasadila parohy tolikrát, že chudák zemřel studem. Svedla většinu

dvořanů ve Versailles a zbytek vydírala důvěrnými znalostmi jejich nejskrytějších tajemství. Šeptalo se, že vládla stejnou mocí jako král; jiní se domnívali, že ještě větší. Ve spleti tím předivu sexu, vlivu a intrik, které reprezentovalo *Ancien Régime*, ztělesňovala jedovatého pavouka a jeho temné srdce.

A teď ji revoluce polapila.

Kára se zastavila. Voják ji popadl neurvale za paži, komtesa však hrdě pohodila hlavou, setřásla jeho ruku a seskočila z vozu bez cizí pomoci. Bosá šlapala po dlažbě pokryté blátem a suť a stoupala na lešení. Schody byly strmé a špinavé zaschlou krví, ona však po nich plula vznešeně jako po schodišti královského paláce.

Když vystoupila na vyvýšenou plošinu, rozlehl se náměstím výsměšný pokřik. Jedna žena v zástupu začala skandovat: „*Putain! Putain!*“ – děvka, další diváci se k ní připojili. Vzduchem létala vajíčka. Constance se otočila a blesky šlehaujícími z ledově modrých očí okamžitě umlčela dav. Jako kdyby je její krása připravila o pohrdání.

Rozmotala šál a odhalila ramena až k ěadrům. Kůži měla stejně bledou jako šaty, v chladném ránu panensky čistou, štíhlá postava nenesla nejmenší známky po pěti dětech, jež porodila. Nejedno muž v zástupu pocítil tíhu u srdce při představě ztráty, jakou bude znamenat oddělení té krásné hlavy od nádherného těla.

Constance de Bercheny vnímala žár chtivých pohledů, nenechala se však jimi zastrašit. Věděla, čeho jsou muži schopní a jakou mocí nad nimi vládla. Naposled v životě si vychutnávala majestát své ženskosti, před níž se chlapi cítili tak uboze.

Smrti se nebála. Viděla řadu lidí umírat, sama je nechávala zemřít, a když to bylo nutné, vlastní rukou je zabila. Smrti čelila mnohokrát a přežila jen díky důvtipu, vynalézavosti a síle vůle. I ve smrduté cele ve věznici Conciergerie, kde odsouzenci čekali na popravu, odmítala smířit se s porážkou. Svede žalárníka nebo přesvědčí některého z obdivovatelů,

aby ji tajně dostal na svobodu. Většina obdivovatelů však již byla po smrti a vrchní žalářík rozhodně nepatřil ke kavalírům. Strčil jí přirození do úst a donutil ji, aby ho uspokojila, ale když se pak dovolávala jeho laskavosti, vynadal jí do kurev a z mrzké zášti ji nechal spoutat nejtěžšími řetězy. Pravda, kdyby se některému vězni podařilo uprchnout, skončil by pod gilotinou sám žalářík.

Constance se nevzdávala, i na popravčí plošině se část její osobnosti odmítala podrobit. Rozhlédla se a pátrala v davu po známé tváři, po jiskřičce naděje. Žádnou nezahlédla. Svým katanům však nedopřeje vítězství – nedá ani v nejmenším najevo, že by sama o sobě pochybovala.

Dotkla se dřevěného límce gilotiny, který znehybňoval krk oběti, ohlazeného těly a krví těch, kdo v něm leželi před ní. Nad ním se jako díra v nebi leskl šikmý břit sekery. S povděkem si všimla, že je čerstvě naostřený.

Nastal okamžik, o němž ženy ve věznici často mluvily, zachvácené horečkou neblahého očekávání.

„Slyšela jsem, že když sekera dopadá, proběhne ti před očima celý tvůj život,“ prohlásila sedmnáctiletá dívka, která se věčně modlila růženec.

Constance se zasmála. „Prožila jsem tolik životů, že si je sotva pamatuju.“

Ve stavu krajního rozrušení se k ní však slétaly vzpomínky jako svatojánské mušky v temnotě. Stála na plošině a dav pod ní jako by se rozplynul. Již to nebyli pařížští vzbouřenci, nýbrž snědí Indové v turbanech a prošívané zbroji. Po obloze neplynuly naducané obláčky francouzského jara, leč temná bouřková mračna ohlašující příchod bengálského monzunu, tak těžká, že jste doslova cítili, jak vám doléhají na ramena. Jiný kontinent, jiné životní období: mladá Constance Courtneyová, dcera kupce, zdaleka již ne nevinná, ale pořád ještě rdící se růžové poupě ve srovnání s ženou, jíž se stala.

Postaví se smrti, vysměje se jí do tváře. Jestli vstoupí do posmrtného života, okouzlí anděly, aby ji navzdory všem spáchaným hříchům pustili do nebe.

Položila se na prkno gilotiny. Kat jí utáhl kožené popruhy kolem trupu, břicha a stehen. Nad ní se tyčily dva sloupy jako brána, která čeká, až do ní vstoupí.

„Setkám se se svými dětmi.“

Řekla to tiše, jakoby pro sebe, ale natolik hlasitě, aby ji slyšeli. Věděla, že lidé budou její poslední slova opakovat, a protože jsou sentimentální hlupáci, uvěří jim. A třeba usoudí, že pod skandální pověstí se skrývala milující matka. Budou vzpomínat na jejích pět dětí, z nichž dvě zahynuly ve válkách s Anglií, jedno podlehllo nemoci a jedno skončilo na revolučním popravišti. Její legenda poroste. Velcí malíři ji zvěční na plátně. A po čase se z ní možná stane mučednice.

Kat položil ruku na páku. Černě oděný soudce začal předčítat konečný verdikt. Dav se nahnul dopředu, přitahován pachem krve a pohledem na krásu, privilegovaný život a nezměrné bohatství sražené na kolena.

Pouze jeden muž se držel vzadu, mladík v dlouhých kalhotách a „karmaňole“, krátké kazajce oblíbené mezi nemajetnými revolucionáři, svěšené ke straně tíhou zbraně ukryté v podšívce. Měl sklopenou hlavu a soustředil se na kresbu scény na náměstí. Stál na tomhle místě od časného rána a obrázek byl téměř hotový.

Všichni, kdo viděli jeho práci, se shodli, že mladý umělec má výjimečný talent. Kresba, na niž hleděl, byla obdivuhodně realistická, zejména markýza. Umělec zachytil každou ladnou křivku těla, pronikavou krásu i odhodlaný výraz. Jemné tahy tužkou na stránce jako by ožily.

„Dám ti za ten obrázek deset sou,“ nabídl muž vedle malíře.

Měl na sobě červenou čapku a řeznickou zástěru se skvrnami zvířecí krve. Věděl, že může kresbu prodat tiskařům letáků za nejméně trojnásobnou cenu, tak velký zájem Constance de Bercheny přitahovala.

Chlapec mlčky zakroutil hlavou. Nevěřil, že by ze sebe vypravil jediné slůvko. Ani nezvedl hlavu, jen závojem dlouhých vlasů visícím přes oči krátce pohlédl na scénu před sebou. Bylo mu šestnáct, ale vypadal mladší: máslově hladká pleť, průzračné modré oči a jemné lokny tmavých vlasů padající přes uši. Táhl z něj zatuchlý pach stáje, v které přespával. Již čtyři měsíce byl na útěku, kradl jídlo a na noc vyhledával nejružnější úkryty. V ulicích se pohybovalo tolik vykořeněnců bez domova, že se mezi nimi snadno ztratil. Všechny je úřady pochytat nemohly. Kdyby ho však dopadly, určitě by ho také poslaly na popraviště.

Jmenoval se Paul de Bercheny. Žena připoutaná ke gilotině byla jeho matka.

Naposled ji viděl před rokem. V té době byl již jejich rozlehlý zámek dávno opuštěný, vyrabovaný vzbouřenou chudinou. Paul a Constance se uchýlili do domku na venkově poblíž Rouenu, daleko od předchozího způsobu života, nenápadní, leč nikoliv neviditelní. Venkovský šat ani šátek na hlavě nedokázaly zakrýt proslavenou Constancinu krásu.

Domnívali se, že jsou v bezpečí. Revoluce uvaďala, polovina provincií se bouřila, cizí armády tábořily na francouzské půdě, Britové obsadili Toulon.

„Přečkáme to,“ prohlásila Constance. „Revoluce pomine jako letní bouřka.“

Uklidněný Paul jí uvěřil.

A pak jednoho dne přiběhla přes pole stará služebná, jejíž věrnost zámecké paní revoluce neotupila.

„Blíží se, vzácná paní. Výbor bdělosti.“

Constance ani nemrkla.

„Teď mě musíte oslovovat *občanko*,“ připomněla jemně. „*Paní* nebo *pane* by vás přivedlo na smrt.“

„Ale Výbor...“

„Budu na ně připravená,“ slíbila Constance. „Kvůli mně se nestrachujte. Ale teď jděte. Kdyby vás tu našli, zabili by vás.“

Stařena, rozechvělá emocemi, jí políbila ruku. „Byla jste mi lepší paní než všechny ostatní dohromady,“ vydechla.

Jen co zmizela, Constance vylovila ze skříňky u krbu malý kufřík a předala ho Paulovi.

„Tady máš všechno, co potřebuješ.“

Paul otevřel kufřík a zachvěl se hrůzou, když spatřil matně se lesknoucí namodralý kov pistolové hlavně. Sevřel pažbu a divoce se ohnal zbraní ve vzduchu. Otevřenými dveřmi spatřil prach stoupající z čerstvě pokosených polí, po nichž se blížil rozvášněný dav.

„Budu tě bránit.“

„Ne.“ Constancin hlas zazněl tvrdě jako políček do tváře. Vytrhla synovi pistoli z ruky, až mu málem zlomila prst propletený lučíkem spouště. „Pomůže ti přežít.“

Paul zrudl a do očí se mu nahrnuly slzy. „Ale mami...“

„Musíš utéct.“

Už slyšeli křik nesoucí se z polí. Sevřela Paulovi obličej do dlaní a vpila do něj pohled neproniknutelných modrých očí.

„Byl jsi můj poslední, má největší naděje,“ zašeptala. „Pro tvé bratry jsem toužila po slávě a moci, ale tys byl vždycky moje děťátko. Moje vlastní. Jediná dobrá věc za všechny mé hříchy.“

Nechápal, ale její slova v něm vzbudila hrdost. Vyrůstal jako nejmladší a ve svých bratrech spatřoval téměř mytická stvoření, tvrdá a vzdálená, vždy ve spěchu. Mluvili o taktice a bitvách, o důležitých lidech, o nichž Paul ke své lítosti nikdy neslyšel. Vzpomínal na jejich tuhé naškrobené košile a na jiskry, které jim létaly od ostruh, když pochodovali po dlážděném nádvoří ke stájím. Doufal, že jednoho dne bude stejně majestátní a sebevědomý jako oni.

„Jsem stejně dobrý jako všichni mí bratři.“

„Ano. A kde jsou teď?“ Držela mu obličej tak pevně, až ho bolely tváře. „Zůstaň naživu. Uděláš to pro mě?“

Paul přikývl. Ale ne dost důrazně, aby ji přesvědčil. Sevřela ho ještě silněji, jako kdyby mu chtěla vpravit svou vůli přímo do mozku. „Udělej, co budeš muset, vydrž cokoliv, řekni cokoliv, staň se kýmkoliv. Ale slib mi, že přežiješ.“

Otevřenými dveřmi vnikla do domku zrnka prachu a plev, zachycená sloupcem slunečního svitu. Na drobcích chleba, který měli k obědu, hodovaly mouchy. Paul si všiml krupějí potu, které se leskly na matčině čele, zaznamenal červenou skvrnku na živůtku, kam jí ukápló víno. Z teplé pokožky stoupala vůně parfému sladkého jako rozkvetlé lilie a halila ho jako jemný závoj.

„Slibuju,“ zašeptal.

Pustila ho. Do hlavy se mu nahrnula krev a zmocnila se ho závrať.

„A teď jdi.“

„Ale co bude s tebou?“

Zavrtěla hlavou. „Už je moc pozdě.“

„Ale...“

Z očí jí vyšlehly zlobné blesky. „Vědí, kdo jsem. Nezastaví se, dokud mě nenajdou. Ale mohu je zdržet dost dlouho, abych tě zachránila.“

Objal matku, zabořil obličej do její hrudi, a byl by tam stál až do příchodu revolucionářů, kdyby jej od sebe násilím neodtrhla. „Běž. A *zůstaň naživu*.“

Zvedl kufřík a vyběhl zadními dveřmi. Přeskočil zahradní zídku, přeběhl přes pole a zmizel v mlázi. Ve vlasech mu ulpěla matčina vůně a v uších mu stále zvonila její poslední slova.

Zůstaň naživu.

Muž v řeznické zástěře na Place de la Révolution natahoval krk, aby lépe viděl.

„Na Marii Antoinettu jsem stál v první řadě,“ utrousil. „Tohle je moc daleko.“ Natáhl palec a ukazovák, jejich

bříška půl dlaně od sebe. „Byl to úžasný pohled. Ještě dnes mě zalévá horkost, když si vzpomenu, jak sebou její bezhlavé tělo škubalo a kopalo, jestli víš, jak to myslím, chlapče.“

Paul sevřel tužku tak silně, až se zlomila. Na kresbu se snesly kousky měkké tuhy a poskvrnily ji. Nejraději by tomu chlapovi vydloubl roztřepeným koncem oči.

Sjel rukou k vyboulenině na kazajce a nahmatat nabitou zbraň ukrytou pod podšívkou. Představil si, jak vystřeluje řezníkovi mozek z hlavy, a zmobilizoval vůli, aby se ovládl. Měl pouze jednu kulku.

Nastal rozhodující okamžik. Soudce dočetl rozsudek a pokynul popravčímu. Paul sevřel rukojeť pistole, jejíž tvar i složitý mechanismus mu byly zcela cizí.

Co mám dělat?

Když v noci spřádal plán na matčinu záchranu, viděl vše naprosto jasně. Vyskočí na lešení a výhružně zamává pistolí. Vyděšení diváci ustoupí. Přerízne matce pouta, zmocní se koně a odcválá až za hranice, kde budou v bezpečí.

Ale když tu teď stál, skutečná situace byla úplně špatná. Dav přihlížejících byl příliš hustý. Paul nechtěl vzbudit zbytečnou pozornost, a tak se držel vzadu – moc daleko. Vojáci, kteří v kruhu obstoupili popraviště, nevypadali, že by se nechali zastrašit jedním mladíčkem s pistolí. Viděli spoustu zabíjení a působili stejně ostře a odhodlaně jako bajonety, které se leskly na hlavních mušket.

Srdce mu divoce bušilo a Paul na pokraji paniky vytáhl pistolí zpod kazajky. Nikdo si toho nevšiml, všichni hleděli k lešení.

Natáhl kohoutek a i na ten malý pohyb potřeboval veškerou svou sílu. Pistole byla těžká, musel ji držet oběma rukama. Zástup se sevřel kolem něj a Paul váhal.

Zůstaň naživu. Dvě slova mu zněla v hlavě tak živě, jako by je matka teď pronášela přímo z popraviště. *Udělej, co budeš muset, vydrž cokoliv...*

Čas se zastavil. Paul cítil, jak se mu kdesi uvnitř trhá duše vedví. Poslechnout matku, nebo ji zachránit? Narůstal v něm

pocit studu, který v sobě nesl už od rozloučení ve venkovském domku. Prst se pevně ovinul kolem spouště, ta však držela, jako by zarostla rzí.

Pořád se snažil dospět k nějakému rozhodnutí, když zaslechl rachot doprovázený svistem padající sekery a hned nato tupé žuchnutí, děsivě konečné.

Zástup diváků vydal kolektivní povzdech, jako kdyby se pod nohama otevřela hluboká propast. Constancina hlava žuchla do koše u paty gilotiny. Z pahýlu krku tryskaly gejzíry krve, která se rozpleskla po tvářích nejbližších diváků. Několik zlatých vlasů se třepetavě snášelo k zemi jako stébla slámy. Dopadly do krvavé kaluže a brzy nasákly karmínem.

Dav zasténal. Několik vášnivých vlastenců vykřiklo *Hurá*, ale jásos se zklidnil stejně jako bezhlavé tělo, které sebou jednou či dvakrát křečovitě škublo v posledním nestoudném rozloučení. Ze smrti tak krásné ženy se nikdo nemohl radovat.

Paul upustil pistoli a zavrával, jako kdyby někdo přeřízl lano, jež ho poutalo k světu, a ponechal jej zcela bez opory. Jeho vlastní matku právě zabili a on stál sotva padesát kroků daleko a viděl všechno na vlastní oči.

Zvedl se v něm výkřik. Paul přímo cítil jeho fyzickou přítomnost, tížil ho jako obrovský had stočený v hrudi. Snažil se ho potlačit. Kdyby mu unikl z hrdla, přitáhl by k sobě pozornost. Lidi by se zajímali, proč tak hlasitě želí smrti nepřítelkyně lidu. Nakonec by zjistili, kdo je. Kdyby mu přálo štěstí, odvěkli by ho do Conciergerie, kde by čekal na soud. Kdyby ne, roztrhali by ho přímo na místě.

Vydrž cokoliv.

Muž v řeznické zástěře se k němu otočil a zíral na něho.

„Co to s tebou k čertu je, občane?“ vyjel na něj.

Výkřik stoupal Paulovi v plicích. Cítil, jak mu tlačí do žeber.

Podlomily se mu nohy. Klesl na kolena a zlomil se v pase nad špinavou dlažbou. Poklesla mu brada a výkřik se mu řítíl z hrdla jako krysa prchající kanálem. Zakuckal se.

Nevydal však ani hlásek, místo toho vychrlil proud žluči, která se rozpleskla na dláždění a vsákla vpředu do košile.

Před očima mu plula krev. Řezník se k němu sklonil, masitou tlapou ho popadl za loket a zvedl ho na nohy. Jiná ruka mu podala ušmudlaný kapesník. Paul si utřel ústa a odplivl si.

„Poprvé na popravě? Se mnou to bylo stejné. Brzy se naučíš si tu podívanou užívat,“ pronesl řezník tónem, jenž oscilloval mezi pobavením a závistí.

Paul se odtáhl a sbíral ze země svůj majetek. Kresbu našel, ale kde je pistole? Strčil si ji do úst a vystřelil si mozek z hlavy.

Zbraň zmizela. Vtom si Paul všiml holčičky s vlasy spletenými do tenkých copánků a v ušpiněné haleně, která ji namáhavě zvedla. Pistole byla skoro stejně veliká jako ona sama. Držela hlaveň oběma rukama a nahlížela do ní.

„Dej mi to,“ zachraptěl Paul a natáhl ruku.

Dívka po něm střílila pohledem vážných očí, pak se beze slova otočila na bosých nožkách a odcupitala. Proplétala se mezi nohama dospělých a zbraň táhla za sebou. V Paříži se člověk živí vlastní vynalézavostí: pistole znamenala, že se holčička dnes večer nají.

Paul se zadíval na kresbu, poslední podobiznu matky, a tiše vzlykl. Obrázek pokrývaly zvrátky, papír jimi nasákl. Constancina tvář se změnila v šmouhy rozpité tuhy a nejasných linií.

Řezník mu nahlédl přes rameno.

„Je zničený. Škoda.“ Pokrčil rameny. „Ale při mém nadání si můžeš vždycky namalovat jiný.“

Strážní už strkali po schůdcích ke gilotině další oběť. Constancina smrt dav znepokojila. Lidé potřebovali další popravu, aby se uklidnili, aby v sobě obnovili pocit řádu.

Paul si přitiskl dlaň k ústům. Neměl co říct; přežil. Ale výkřik zůstal uvězněn hluboko v hrudi a již navěky bude znít kolem jeho duše.

MYS DOBRÉ NADĚJE, 1806 O DVANÁCT LET POZDĚJI...

Admirál sir Robert Courtney stál na palubě vlajkové lodi *Nestor* a cítil, jak se pod trupem valí mohutné kapské vlny vznikající turbulencemi na styku studených vod Atlantiku s žárem Afriky. Zlehka nakláněl tělo podle pohybů paluby. Po světových mořích se plavil od svých sedmnácti let, kdy začínal jako obyčejný plavčík na přídové nástavbě. Dnes dosáhl hodnosti viceadmirála Královského námořnictva, panovník jej pasoval na rytíře, byl miláčkem britského tisku a prokletím každého francouzského kapitána, který měl tu smůlu, že mu zkřížil cestu. V posledních třiceti letech toho dosáhl opravdu hodně.

„Připadá mi to jako včera, když jsme spolu začínali,“ prohodil muž vedle něj, jako by četl Robovy myšlenky stejně přesně jako kompas. Angus MacNeil byl urostlý Skot se sudovitým hrudníkem, který se plavil s Robem při jeho první plavbě u Královského námořnictva a nějak se mu podařilo zařídit to tak, aby ho následoval na palubu každé lodi, na níž sloužil. Oba si navzájem mockrát zachránili život a oba měli dobrou paměť.

Rob se opíral o zábradlí, poslouchal jen jedním uchem a hleděl na mohutný masiv Stolové hory korunovaný plochým vrcholem, který se tyčil nad zálivem. Jako by cítil její vůni, věděl však, že při silném větru od pevniny si to jen představuje. V Africe se narodil a prožil v ní celé mládí, než ho odlákaly sny o velkých lodích a příslib dobrodružství. Dnes mu táhlo na padesát a vnímal mocné lákání k návratu, jako kdyby se mu prach kontinentu kdysi usadil v kostech a teď v nich začínal vířit. Dlouhé měsíce se snažil, aby mu Admiralita přidělila právě tento velitelský post, a nyní už byl skoro doma.

Ovšem lordové Admirality ho neposlali přes půl světa, aby odešel do výslužby na pevnině. Čekala ho práce. Přiložil teleskop ke zdravému oku a nacvičeným pohybem přelétl záliv, až spatřil pevnost. Její bílé zdi se na slunci jasně třpytily, pět cípů hradeb trčelo do prostoru jako hroty kopí.

„Ty zdi pomáhal stavět můj prapradědeček,“ poznamenal Rob a pátral zrakem po otevřeném cvičišti pod hradbami. „A Holanďané tam popravili jeho otce.“

„V takovém případě tu máš nesplacený dluh,“ opáčil Angus a přejel paží vzdálený horizont za svými zády, kde se na deseti mílích oceánu rozprostírala linie Robovy flotily: čtyři řadové lodě, dvě fregaty a tucet transportních plavidel s několika tisíci příslušníky horalských pluků na palubě. „A také dost mužů, abys to Holanďanům splatil i s úroky.“

„Už to není Holandsko, nýbrž Batávská republika,“ opravil Rob přítele.

Batávská republika vznikla po zániku Spojených provincií nizozemských v roce 1795 po intervenci francouzských revolučních sil.

Angus si odplívl přes zábradlí. „Starý hovno pod novým jménem. K čemu jsou všechny ty změny dobrý?“

Od chvíle, kdy se Rob vyprostil ze svého izolovaného dětství v africkém buši, se svět změnil k nepoznání. Společně s Angusem získal ostruhy v boji proti americkým vzbouřencům, to však byla jen přehra k mnohem vážnějšímu konfliktu, který propukl o deset let později v podobě francouzské revoluce. Jako první byla do válečného víru vtažena Francie, po ní Evropa a nakonec celý svět. Jistou dobu se zdálo, že se Francie utopí v krvavé lázni, kterou revoluce rozpoutala. Ale když už klesala ke dnu, povstal z chaosu charismatický voják jménem Bonaparte, aby svou zemi napravil. Za necelých deset let povýšil z kadeta na generála a za dalších pět už byl diktátorem. A pět let poté se nechal korunovat jako císař. Dnes neexistoval na zeměkouli jediný koutek, kde by Francie a Británie nebojovaly o nadvládu.

Právě proto se Rob ocitl tady. Kapské Město bylo klíčem k Východu, k novému britskému impériu, jež vznikalo v Indii. Samotné Kapsko drželi Holanďané, avšak jejich vláda na okolních územích byla svržena. Batávská republika se stala vazalským státem Francie a teď držela ve smrtelném sevření životně důležitou obchodní tepnu Británie. A to byl důvod, proč se Britové museli zmocnit Kapska.

Rob ucítil na paži lehký dotek – jemnější než závany větru, které mu čechraly rukávy –, a i po tolika letech v něm vyvolal radostné vzrušení. Vedle něj stanula jeho manželka Phoebe. Objal ji kolem pasu a přitiskl k sobě.

Mnohé věci se změnily, ne však jeho láska k ní, ani její vzhled. Už když se s ní setkal poprvé jako s mladičkou otrokyní zneužívanou na americké plantáži, se jí v očích zračila klidná vyrovnanost. Navzdory hrozným mukám, jimiž před dlouhými lety trpěla v rukou otrokáře, věk ji učinil ještě krásnější, dokonalejší verzí mladé ženy, již tehdy byla. Mandlové oči zářily láskou a moudrostí, jemný obličej ztělesňoval vlídnost, zlatě hnědá pokožka nenesla ani stopu po bouřích, jimiž prošla.

Ode dne svatby nestrávili Rob a Phoebe jedinou noc odděleně. Na důstojníky, kteří si na palubu přivedli manželku, se Admiralita mračila; námořníci se zaklínali, že to přináší smůlu. Roba nic z toho nepřimělo změnit názor. Kvůli válce musel být prakticky nepřetržitě na moři. Kdyby ji nechal doma, za deset let by s ní strávil sotva tři měsíce. Život na souši byl pro každou ženu námořníka dost těžký; pro Phoebe, která žila v cizí zemi a měla jinou barvu kůže, by byl nesnesitelný.

Ať si o tom lidé mysleli cokoliv, Robova mimořádná šňůra vítězství utišila jak puntičkářské admirály, tak pověřivé námořníky. Vešel ve známost jako šťastný kapitán a pak šťastný admirál, jeho lodě nikdy netrpěly nouzí o dobrovolníky. A v unikátním světě mořských vlků na rase manželky nezáleželo. Lodní posádky se skládaly z mužů z každé země, která

měla pobřeží, tvořili je Skotové i Irové, Cornwallci a Afričané, Indové i Číňané a podsadití chlapíci z jihomořských ostrovů. Kamkoliv britské lodě připluly, všude přicházeli na palubu muži a hlásili se do služby v Královském námořnictvu, mnozí jako dobrovolníci dychtící po platu, ubytování, stravě a možnosti cestovat do exotických zemí, často měli jen šaty, které nosili, a po těle pár modřin. Rob věděl, jak drsné zkušenosti je čekají, před lety to zažil na vlastní kůži, a chápal jejich obavy.

Dnes již posádky Phoebe milovaly. Námořníci v ní viděli talisman, madonu, matku. Kdyby ji Rob chtěl nechat na souši, vzbouřili by se.

Phoebe se v jeho objetí zachvěla. Na Kapské Město neměla příjemné vzpomínky.

„Naposled jsem sem připlula v podpalubí otrokářské lodi.“

„Dnes jsi lady Courtneyová. A otrokářské lodě se brzy stanou minulostí. Svatí připravují návrh zákona, který obchod s otroky zruší, a věří, že ho parlament letos nebo nejpozději příští rok schválí.“

Termínem „Svatí“ se označovala skupina poslanců Dolní sněmovny, kteří již dvacet let bojovali proti otrokářství. Mnozí patřili mezi Robovy přátele a on je nadšeně podporoval. Velkou část obrovského majetku, který během služby získal jako podíl na kořisti, věnoval právě v jejich prospěch.

„Jen si představ, jaké by to bylo, kdybychom mohli na ty otrokáře namířit naše děla.“

„Francouzi zrušili otroctví již před deseti lety,“ poznamenala Phoebe.

„Ale pak ho Bonaparte vrátil,“ připomněl jí Rob. „A to je jeden z mnoha důvodů, proč ho s potěšením připravím o Kapské Město.“

Phoebe se zadívala na zářící pevnost. „Vypadá masivně vybudovaná a těžce vyzbrojená.“ Jako účastnice mnoha bitev si vypěstovala kapitánské oko pro taktiku. „Dokáže se s lodmi přiblížit k pobřeží na dostřel svých děl?“

Rob ji políbil. „Tvé hodnocení situace je přesné. Nemůžeme pevnost napadnout přímo. Naštěstí mám plán.“

Vyhledal svého pobočníka, Walesana jménem Jones, jenž svým vzhledem připomínal teriéra.

„Vyřídte kapitánovi mou pochvalu a požádejte ho, ať nám nechá připravit oběd.“

Jones zasalutoval a Phoebe nakrčila obočí.

„Doufám, že neplánuješ nic zbrklého.“

„Jak sis správně povšimla, nemohu se s vlajkovou lodí dostatečně přiblížit k pobřeží. Proto přenesu svou vlajku na *Valiant*.“

„Ty jsi tu admirál,“ pronesla Phoebe ustaraným tónem. „Tvým úkolem je nechat mladší muže bojovat a sám sklízet slávu za vítězství.“

Rob se usmál. „Musím stát vedle nich, abych jim mohl říct, o kolik líp bych to v jejich věku zvládl. Kromě toho sama víš, co je kapitán *Valiantu* zač – impulzivní, tvrdohlavý a neposlušný. Bůh ví, co by udělal, kdyby mu na rameni nespočívala pevná ruka.“

„Je po mém otci,“ poznamenala Phoebe.

„Řekl bych, že spíš po matce.“

Vyklouzla z objetí. „Kdybych tě žádala, abys byl opatrný, vzal by sis to k srdci?“

„Kdybych řekl, že budu, věřila bys mi?“

Rob pozoroval dalekohledem pobřeží, usazený vedle Anguse na zádi člunu, který se blížil k dělové šalupě *Valiant*. Phoebe měla pravdu, přímý útok na pevnost by skončil katastrofálně. Museli najít k vylodění jiné místo. Po celý týden podnikaly Robovy lodě klamné výpady k pobřeží, testovaly obranu a nechaly Holanďany lámat si hlavu, kde k závěrečnému útoku dojde. Od svých zvědů věděl, že Holanďané rozmístili v pobřežních bateriích přes tři stovky děl. Potřeboval vylodit téměř deset tisíc mužů a nehodlal je poslat na jatka.

Nakonec se rozhodl, že výsadek provede v Losperdově zálivu na místě vzdáleném asi šestnáct mil východně od Kapského Města. Bylo natolik daleko od pevnosti, že tam Holanďané nedokážou dostat včas posily, a nechránily je žádné trvale obsazené baterie. Nevýhody spočívaly v silném proudu bičujícím pláž a vysokých písečných dunách clonících přístup do vnitrozemí. Pokud tam Holanďané převelí posily, duny jim poskytnou přirozené obranné valy.

Ucítil důvěrně známý příval horké krve v žilách jako předzvěst nadcházející bojové akce. Byl si vědom, že ani to se k admirálovi nehodí. I v tom měla Phoebe pravdu. Měl by se držet zpátky, velet flotile z bezpečné vzdálenosti. Ale neodolatelné impulzy jej vždy poháněly dopředu, racionální strategický úsudek ustupoval příslibu vzrušujících zážitků, na jaké si zvykl v mládí, kdy se zaměřoval na pocit sounáležitosti se svými druhy ve zbraní, na společný cíl, na vlasově tenkou hranici mezi životem a smrtí. Již dlouho postrádal to niterné vzrušení z bitvy a věděl, že na volání sirén musí odpovědět. A nikdy by nežádal po svých mužích, aby čelili nebezpečí, jemuž by se sám vyhnul.

Člun se přiblížil k šalupě. Její kapitán by pro jiného admirála nechal spustit sedačku, na níž by vlajkového důstojníka bezpečně vytáhli na palubu, ale Rob by raději spadl do moře a utopil se, než by se nechal vytažovat nahoru jako chromá kráva, což velitel *Valiantu* věděl líp než kdo jiný.

Rob vstoupil na palubu a na hlavní stěžeň vylétla vlajka admirála flotily. Kapitán rázně zasalutoval, pak ale zapomněl na dekorum, přistoupil k Robovi a vřele ho objal.

„Tati.“

„Rád tě vidím, Adame.“

Sevřel synovi ramena a podíval se mu do očí, stejných zelených očí, které na něj zamrkaly, když vzal novorozeně poprvé do náručí, zatímco kolem zuřila rozbouřená hladina Biskajského zálivu. Pomyslel si, že z miminka vyrostl skvělý mladý muž, dokonalá směsice obou rodičů – matčiny

nepoddajné kudrnaté vlasy, otcův pohodový úsměv a snědá pokožka, v níž se snoubilo od každého z manželů něco.

I když jejich plavidla oddělovalo na oceánu jen několik mil, během plavby k mysu Dobré naděje jeden druhého sotva zahlédli, a předtím mezi jednotlivými setkáními pokaždé uplynulo několik let. Od chvíle, kdy Adam nastoupil jako námořní podporučík, jeho otec trval na tom, aby sloužil pod jinými kapitány.

„Můj syn si musí vydobýt vlastní místo ve světě, jako jsem to udělal já,“ oznámil manželce.

Bylo mu jasné, že nad synovou kariérou bude neustále viset obvinění z protekce – bez ohledu na to, jak vysoko v budoucnu vystoupá –, a nechtěl přilévat olej do ohně.

Dychtivě však četl každý Adamův dopis. V *Naval Gazette* horlivě hledal každou zmínku o synovi a těšily ho zprávy o jeho hrdinských činech. S hrdostí sledoval, jak se z nezkušeného a trochu zakřiknutého podporučíka stal energický a odvážný poručík, načež mu Admiralita svěřila velení první vlastní lodi. Teprve tehdy Rob využil svou hodnost a zařadil Adama do své eskadry.

Učinil tak ve správný čas. Adamovi kolovala v žilách africká krev obou rodičů, ale jeho noha nevstoupila na půdu černého kontinentu již dobrých dvacet let. Měl by se vrátit do domova svých předků, pozdravit svého dědečka, tetu a strýce, bratrance a sestřenice.

Nejprve je však čekala bitva, v níž museli zvítězit.

„Je vše připraveno?“ zeptal se Rob.

Adam se zamračil. „Generál Beresford dnes kvůli bouřlivému větru nemohl vylodit své jednotky. Rozhodl se, že se s většinou mužů přesune na sever a přistane v zátoce Saldanha.“

„Ale to je nejmíň sto mil daleko,“ protestoval Rob. „Sto mil, které budou nuceni překonat po souši, navíc přes bezvodou poušť.“

„Usoudil, že tady bezpečně přistát nemůže.“

Jako na potvrzení Adamových slov pleskla o lodní bok mohutná vlna a zalila oba muže slanou sprškou. Rob viděl, jak se na východním konci zálivu pěnivě tříští voda o ostrohranná skaliska útesů, které trčely z pláže.

„Ta divočina by naše muže roztrhala na cáry,“ uznal admirál.

„Scipio mě ujistil, že se vítr zítra změní.“ Adam to pronesl lehkým tónem, v očích mu však dychtivě zablesklo.

Scipio patřil k mnoha mužům, které Rob vysvobodil z otroctví, dřel na stejné plantáži jako Phoebe. Spolu s Angusem a Phoebe zůstal s Robem po celou jeho námořnickou kariéru až do chvíle, kdy Adam dostal svou první loď a Scipio se připojil k němu a následoval ho všude, kam jej služba zanesla.

„Pokud Scipio tvrdí, že se počasí změní, tak se to určitě stane.“

Scipio vyrostl u velké říční delty v západní Africe a později pracoval jako lodník v bludišti příbřežních bažin Jižní Karolíny. Dokázal vycítit počasí tři dny dopředu.

„Necháš povolat armádu zpátky?“

Rob zakroutil hlavou. „Armádě velí generál Beresford. Musím se mu podřídit.“

„Teď mluvíš jako admirál, který slouží u psacího stolu,“ popíchl ho syn. „Válčíš proti papírům a úřednímu šimlovi.“

„Já *jsem* admirál,“ ohradil se Rob s náznakem podráždění. Po pravdě řečeno dychtil stejně silně jako Adam po rychlém a rozhodném úderu. „Být admirálem flotily je mnohem komplikovanější úkol než sloužit jako kapitán šalupy, jenž se drží za obzorem a napadá každou loď, kterou zahlédne.“

„V tom případě doufám, že mě nikdy nepovýší.“

Rob se už už chystal k ostré odpovědi, pak si však vzpomněl na své mládí a usmál se.

„V tvém věku jsem říkal přesně to samé. Jenomže... okolnosti se změnily.“ Povzdechl si. „Nakonec nás všechny naše prohršky dostihnou.“

„Mysleme tedy na krásné časy a dobré přátele a modleme se, abych nikdy nebyl tak starý jako ty.“

„Vynikající nápad.“

Adam odváděl otce ke své kajutě na zádi.

„Pamatuješ na ten škuner, který jsem zajal poblíž Marseille? Jeho kapitán měl moc rád klaret, v podpalubí si uskladnil spoustu lahví nejlepšího vína z Margaux. Podařilo se mi několik lahví zachránit.“

„S radostí bych je vyměnil za láhev toho vynikajícího koňaku, kterou jsem zabavil admirálu Gaspardovi, když jsem přijal jeho kapitulaci.“

Otec a syn ponoření do rozhovoru sestoupili do kajuty. Dva muži je sledovali s hlubokou oddaností v očích. Jeden z nich byl Angus, který připlul na *Valiant* společně s Robem. Druhý, mohutný Afričan s krátce zastřiženými vlasy a rituálními jizvami na obličeji, byl Scipio.

„Je úžasný být zase spolu,“ poznamenal Scipio.

„To je pravda,“ souhlasil Angus.

Oba byli věrní přátelé, spojovala je láska k moři a ke Courtneyovým.

Scipio pokynul hlavou k pobřeží. Stíny dun se prodloužily a skrývaly vše, co mezi nimi mohlo číhat.

„Zítra nám bude pěkně horko.“

„Jestli se změní počasí.“

„Změní se. A my zaútočíme.“

„Vzácný den, vidět admirála a jeho potomka bojovat ve stejné bitvě.“

To byl další, byť nevyslovený, důvod, proč se Adam a Rob neplavili na stejné lodi. Phoebe si nikdy slůvkem nepostěžovala, Rob však věděl, že probděla mnoho nocí v obavách o své nejbližší, kteří si zvolili tak nebezpečnou profesi. Dosud se neodvážil riskovat život obou Courtneyů – až teď.

„Doufejme, že toho nebudou litovat,“ dělal si starosti Scipio.

Angus se zasmál, ovšem až příliš hlasitě. Hluboko v srdci ho trápila stejná zlá předtucha jako jeho přítele.

„Nejsou to Holanďané, koho bysme se měli obávat,“ prohlásil neústupně. „Stačil by jeden Courtney a neměli by šanci. Když na ně půjdou dva...“

Položil Scipiovi ruku na rameno a odváděl ho na před.

„Měli bychom to oslavit. Claret a brandy vyhovují chuti admirála Roba a kapitána Adama, jistě by jim chutnal i grog, ale já potřebuju velkou štamprli whisky.“

Jak Scipio předpověděl, v noci vítr zeslábl. Ráno foukal jen mírně a stabilně, takže vytvářel na vlnách jen menší bílé hřebeny. Hned za úsvitu vyslal Rob člun prozkoumat pláž. Posádka se vrátila a hlásila, že na břehu nenašla žádná obranná postavení ani obránce.

„Jak vypadá moře?“ chtěl vědět Adam.

„Trochu zvltněné,“ odpověděl kormidelník. „Nic, co bysme nezvládli.“

„Tak co podnikneme?“ obrátil se Adam na otce a spěšně dodal: „Pane,“ když si uvědomil, že nejsou sami. „Na transportních lodích máme sedm tisíc mužů. Když je teď vyloďíme, odřízneme Kapské Město zezadu. Posádka bude nucena opustit pevnost a postavit se nám v otevřené bitvě mimo bezpečí jejích hradeb.“

Rob si zdravým okem podrobně prohlížel pobřeží. Kdyby se vítr obrátil nebo znovu zesílil, čluny uvíznou bez možnosti úniku v labyrintu proudů, vln a skalisek. Vysoké duny za pláží nabízely krytí pro ostrostřelce nebo děla, pokud je Holanďané dokážou včas přemístit.

„Co říkáš, Scipio? Vydrží počasí?“

Scipio přikývl. „Několik hodin určitě.“

Rob však stále váhal. „Tamten útes se mi nelíbí. Proud ponese čluny přímo na něj.“

„Můžeme blízko něho zakotvit jednu šalupu,“ navrhl Adam. „*Bluebell* už má tak prohnílý trup, že by zpáteční cestu stejně nezvládl.“

„To je vynikající plán.“ Rob se svižně otočil ke svému pobočníkovi. „Pane Jonesi! Signalizujte flotile. Neprodleně zahajujeme vylodění. Transportní plavidla vysadí všechny muže, zatímco větší lodě spustí ostřelování.“

„Na břehu není na koho střílet,“ namítl Jones.

„Tak ať to tak také zůstane.“

Muži se rychle řadili k boji. Na hlavní stěžeň vylétly signální vlajky.

Adam se chvíli zdržel. „Generál Beresford nebude rád, až zjistí, že podnikl dvousetmílovou okružní pouť, aby zaútočil na pevnost, kterou jsme zatím dobyli.“

„To ovšem předpokládá, že se jí opravdu zmocníme.“

Rob znovu zkontroloval směr a sílu větru.

Nefouká už o něco silněji?

Na jeho rozhodnutí teď závisí sedm tisíc životů.

Adam se zazubil. „Jak můžeme neuspět, když nás povede Šťastný Courtney?“

Jednoho dne mě štěstí opustí, dralo se Robovi na jazyk.

Pokaždé, když tuto přezdívku slyšel, zmocnila se ho nebláhá předtucha. Absolutně věřil svým instinktům a odvaze, svému úsudku a námořnickému umění. Jenomže štěstí je stejně jako osud velmi nevyzpytatelná bohyně a může se každým okamžikem obrátit.

Nesměl však dát najevo pochyby.

„Smrt Francouzům!“ vykřikl.

„A zmatek do řad našich nepřátel,“ přidali se sborem podřízení důstojníci.

Muži na palubě se rozjásali a vyhodili čepice do vzduchu. Zaburácela kanonáda. Řadová loď *Diomede* osazená čtyřiašedesáti děly zahájila předinvazní ostřelování pláže.

„Nebudeš toho litovat,“ ujistil otce Adam.

Posádky spěšně spouštěly na vodu čluny, vojáci se řadili a kontrolovali zbraně. Na palubě zavládla horečná aktivita, jak se posádka pouštěla do přidělených úkolů. Nezasvěcený pozorovatel by to pokládal za naprostý chaos, ve skutečnosti

šlo o vysoce disciplinovanou a spořádanou činnost. Rob stál na zadní důstojnické palubě nehybně jako oko tornáda a sledoval rozruch, který rozpoutal. Tisíce mužů směřovaly ke společnému cíli, byť někteří k vlastní smrti, protože k tomu vydal rozkaz.

„Podívejte se, pane!“

Admirálův pobočník Jones je spatřil první. Po hřebenech dun přicválali jezdci a přitáhli koním uzdu, když spatřili flotilu směřující k pláži. Rob viděl, že nemají uniformy jako pravidelní vojáci, že jsou to civilisté, střizlivě oděni farmáři. Každý měl pušku zasunutou u sedla.

„Taková hrstka nestojí za řeč,“ odfrkl si Angus.

Jen to dořekl, dělová koule z fregaty přímo zasáhla jednoho jezdce a roztrhla jej na dva kusy. Hlava a ramena se kutálely po písku. Splašený kůň odcválal po pláži, jezdcův trup, z něž stříkala krev, zůstal v sedle, nohy dosud vězelely v třmenech.

„To je naučí,“ poznamenal Angus.

„Přivedou další.“

Tři jezdci se již otočili, pobodli koně ostruhami a tryskem se vraceli do Kapského Města. Ostatní sesedli a ztratili se z dohledu. Přivázali koně a zaujali pozice za písečným hřebenem, kam na ně dělostřelba nedosáhla. Rob zahlédl záblesk od čočky dalekohledu.

„Brzy jich tu bude mnohem víc.“ V admirálovi narůstalo napětí. Nesnášel, když musel být mimo akci. Věděl, že by měl mít víc rozumu, cítil však, jak ho halí rudá mlha. „Jdu na břeh. Provedu průzkum.“

„Pane?“ vyjekl Adam šokovaně.

„Nebudu žádat po svých mužích, aby čelili nebezpečí, zatímco si jejich admirál hoví na vlajkové lodi.“

„Ale to je přece tvoje práce! Co to do tebe vjelo?“

Rob mlčel. Snad to byl vyšší věk, co jej pohánělo, co ho svádělo, aby napodobil neohroženost svého mládí, aby vykřesal jiskru vědomí, že skutečně žije.

„Doprovodím tě,“ nabídl se Adam.

„Ne, tebe potřebuju na místě velitele lodi. Jestli Holanďané přivedou posily, budeme nuceni rychle reagovat.“

Vedle trupu se pohupoval člun připravený dopravit vojáky na břeh. Než se Adam zmohl na další argumenty, Rob sklouzl po provazovém žebříku stejně svižně jako námořník z hlídkového koše – v mládí to předvedl nesččetněkrát. Muži u vesel začali protestovat, když se vmáčkl mezi ně, hned si však všimli, kdo to je, a spěšně salutovali. Tváře se jim roztáhly v širokém úsměvu – půjdou do boje se Šťastným Courtneym.

Vylodění již bylo v plném proudu, ozbrojenci vyskakovali z člunů, které zaplavily zátoku. Veslaři jen s obtížemi nacházeli volná místa na hladině, do nichž mohli ponořit vesla a připlouvat blíž. Manévrování nepřipadalo v úvahu. Čluny se pohybovaly v jedolité mase a narážely do sebe.

Rob se přikrčil a pozoroval pláž. Hladinu prorážely ostré útesy. Pokud by do některého narazil přetížený člun, okamžitě by se převrhl. A při nemožnosti kormidlovat se jim posádky nemohly žádným způsobem vyhnout. Ještě horší bylo nebezpečí číhající na břehu. Jestli sem Holanďané přitáhnou děla, skosí invazní jednotky v záplavách krve.

Pláž byla zatím čistá, ale co číhá za zvlněnými dunami?

Coenraad Voorhuis nejdřív hlasitě proklel Brity a pak pro dobrou míru proklel i holandského guvernéra generála Janssense. Sám nedokázal určit, koho nenávidí víc, jestli Brity, kteří napadli jeho zemi, nebo vládu, která jej povolala z farmy u Zuurveldu při východní hranici kolonie, aby bojoval v řadách domobrany.

Málem odmítl. Měl na farmě manželku, osm dětí, stohlavé stádo dobytka a osmnáct černých otroků. Příslušníci kmene Xhosa na druhém břehu Rybí řeky neustále číhali na možnost přebrodit se a ukrást mu krávy, zatímco guvernér

přikázal Búrům, že se musí držet za linií, kterou jakýsi úředník v Amsterdamu nakreslil na mapě. Jako kdyby černoši měli nějaké právo na to úrodné a žírné území. Když si černí začali moc vyskakovat, Coenraad spolu s okolními farmáři sestavili trestné komando a překročili řeku. Zmasakrovali pár domorodců, vypálili jejich vesnice a jejich ženám udělili ponaučení, na které hned tak nezapomenou.

Tak by měl jednat každý správný Búr. Bránit sebe a svůj majetek bez ohledu na to, co říká zákon.

A to byl také důvod, proč nakonec guvernérova volání poslechl. Ne z loajality k vládě, ale aby bránil svou zemi. Vydrápal se po zadním svahu duny a držel pušku vysoko nad zemí, aby písek nevnikl do jemného mechanismu a nepoškodil ho. Byla to nádherná zbraň, i když velmi těžká a tak dlouhá, že mohl zůstat v sedle a opřít konec pažby o zem, když potřeboval znovu nabít. Tu pažbu si sám vyřezal z břestovcového dřeva a vytvaroval ji do podoby stehna dospělého paviána.

I kulky si sám odléval a přidával do olova cín, aby byly natolik tvrdé, že pronikly i tou nejhouževnatější zvířecí kůží. Střílet jimi na lidi bylo plýtváním, lidská kůže je měkký cíl, ale těmto mužům chtěl ublížit. Chtěl, aby jim kulky tříštily kosti a trhaly vnitřní orgány a ještě na druhé straně vyšly z těla a zranily muže za nimi.

Když vyprovokuješ Búra, hodíš mu písek do očí, on ti vrazí nůž do břicha.

Opatrně se plazil k hřebeni duny. Vpravo od něj tlačila skupina otroků dělo do postavení, které předtím vykopali v písku. Působili přílišný hluk – být to jeho otroci, spráskal by je *sjabokem*. Rachot příboje však jejich neopatrnost přehlušil a muži, kteří se vylodovali na pláži, nic podezřelého neslyšeli. Podle všeho to byli Skotové, kilty rozevláté větrem jim pleskaly o nohy, kdesi vpředu kvílely dudy. Působili jako ostřílení bojovníci, to však Coenraada neznepokojovalo, schopný protivník zvyšuje radost z lovu. A když netrefí

nikoho na břehu, pořád má dost cílů v těch člunech namačkaných v zátoce tak těsně, že to bude jako střelení dobytka v ohradě.

Položil do písku náboje a vedle nich růžek s prachem a prohlédl si pušku. Odmotal hadřík uvázaný kolem mechanismu zámku. Tento okamžik měl nejraději – pocit moci, když drží v rukou něčí život, moci lovce nad kořistí.

Tam.

Důstojník s větrem ošlehaným obličejem a spoustou zlatých krajek na blůze uniformy. To bude výborný přírůstek do Coenraadova vaku na kořist.

Privřel jedno oko. Zapřel pažbu do ramene, přitiskl k ní líci, položil prst na spoušť – a zmáčkl.

Z hlavně vyšlehl plamen, v oblaku kouře z ní vyletěla kulka. Coenraad mířil přesně. Tvrzený projektil zasáhl důstojníka pod stužkami na hrudi a srazil ho do vody.

Takhle to dopadne, když se někdo odváží napadnout Búry, blesko Coenraadovi hlavou. Zkuste mu vzít jeho majetek, jeho půdu, a on vám vezme život.

Rob usazený ve vyloďovacím člunu zaslechl výstřel i přes burácení příboje. Prudce zvedl hlavu a pátral očima po zdroji. Okamžitě spatřil vše důležité: obláček bílého kouře nad pískovou dunou a na pláži plukovníka skotských Horalů, který padá dozadu s dlaní přitisknutou k hrudi. Zlato na uniformě z něj udělalo příliš zřejmý cíl.

Od dun práskly další výstřely. Musí tam být zakopaná celá rota holandských ostrostřelců. Ale co když je to jen předsunutý oddíl?

Za Robem duněla dělostřelba, jak lodě opětovaly palbu a zasypávaly pláž plnými bočními salvami. Nad hlavou mu ječely těžké dělové koule, které po dopadu zvedaly mohutné chochoły písku. Muži na člunech se krčili, zatímco Horalé, kteří již dosáhli pláže, se vrhali k zemi.

Nikdo z mužů nepatřil k nováčkům, všichni již zažili bitvu. Ale tady se ocitli mimo svůj živel, polapení na rozhoupavých člunech na rozbouřeném moři uvízli mezi děly za zády a puškami před sebou. Některých se začala zmocňovat panika. Čluny se houpaly stále prudčeji, veslaři totálně vypadli z tempa, a jen co loďky ztratily pohon, strhl je proud a hnál je stranou směrem k útesům na východní straně zátoky.

Námořníci v Robově člunu postřehli nebezpečí a snažili se mu vyhnout, ale do jejich závětrné strany ostře narážela převržená loďka a vesla se neměla kam zanořit. Útes se již ocitl tak blízko, že se jej mohli téměř dotknout. Námořníci se od něj pokusili odrazit vesly, ta však byla proti masivní drsné skále křehká jako párátka. Některá se zlomila, jiná příboj vytrhl mužům z rukou.

Člun narazil do skaliska a celý se otřásl. Posádka uvázla v pasti. Muži se marně zapírali do vesel, síla nárazu je srazila zpět na lavice. Jedno málem praštilo Roba do kolena, naštěstí se mu podařilo srazit ho stranou a s obtížemi se vyškral na nohy. Překročil několik námořníků a vrhl se k boku loďky.

Ta se již začínala potápět. Zděšení vojáci se škrábali přes borty a snažili se přeskočit na sousední plavidla. Ta však byla rovněž přetížena a další náklad by způsobil jejich potopení. Z člunu na člun by se přenesl chaos, flotila by byla ztracená. S těžkou výstrojí na těle by se utopili i ti, kdo uměli plavat.

Rob si rozepnul opasek s mečem, strhl ze sebe blůzu uniformy a přeskočil na skalisko. Jeho povrch ohlazený vlnami byl mokrá – admirál na něm uklouzl a spadl do vody. Přidržel se útesu a nohama hledal oporu. Špičkou boty našel puklinu ve skále a vsunul do ní chodidlo. Pokud se v příštích vteřinách dopustí chyby, jeho osud se naplní.

Vlny nesly člun k němu. Hluboce ponořený vypadal jako velryba. Poblíž se na hladině houpalo roztržštěné veslo. Rob po něm hmátl, zapřel je o útes a snažil se odrazit blížící se člun. Věděl, že zastavit ho se mu nepodaří, pokoušel se ho stočit stranou od skaliska.

Trup se k němu přiblížil tak blízko, že ucítil na jazyku trpkou chuť dehtu, kterým bylo plavidlo zvnějšku napuštěno. Muži se nakláněli přes bok a ječeli na něj, Rob je však s ušima plnými vody neslyšel. Zadržel dech. O palec blíž a člun ho rozdrtil o útes jako zrnko obilí mezi mlýnskými kameny.

Za sebou zaslechl, jak dno loďky drhne o skalisko skryté pod hladinou, a pomyslel si, že se jeho čas naplnil. Zád člunu se k němu neúprosně stáčela, kousek po kousku. Bok plavidla se mu oťel o tvář a natlačil hlavu k útesu. Cítil, že mu lebka začíná praskat jako lískový oříšek.

Tlak náhle povolil a Rob znovu mohl dýchat. Podařilo se mu odstrčit člun, na hladině se utvořila malá kapsa volné vody. Ale to už se na něj hrnula další loďka uchvácená proudem.

„Zadržte ten člun!“

Musel křičet, aby ho slyšeli. Do úst mu vnikla slaná voda a zahltila ho. Vyplivl ji a znovu zakřičel, divoce zamával rukou. Spatřil veslo, které se nízko nad hladinou řítilo přímo k němu. Bleskurychle ponořil hlavu a vyhnul se tak úderu, který by ho poslal do bezvědomí.

Když se vynořil, spatřil muže v druhém člunu, jenž popadl stočené lano a hodil je k první lodici. Tam ho jeden námořník zachytil a pevně napjal.

Vedoucí člun se již dostal za útes a osvobodil se tak ze stísnění ostatními vyloďovacími plavidly. Námořníci se opřeli do zbývajících vesel, která přežila zkázu, a táhli druhý člun do bezpečí. I jeho posádka se chopila vesel a uvolnila další místo. Natlačená flotila malých lodic se začala vysvobozovat z tísňícího sevření.

Panika, která hrozila zahltit námořníky a vojáky, se rázem rozplynula. Veslaři nořili vesla do vody a hnali své lodice k pláži. Horalé nabyli předchozí odhodlání. Klečeli na příčnicích a pálili k pevnině kulku za kulkou, lodě svými děly ostřelovaly duny.

V divokém zmatku uvázl Rob na útesu. Byl však skvělý plavec. Skopl boty a vyrazil k pláži.

Ve vodě se mihl stín.

Žralok, napověděl mu varovný hlas v hlavě – v životě jich už viděl stovky –, ale jen to domyslel, uvědomil si, že se mýlil.

Sluneční svit se odrazil od mosazných knoflíků. Byl to voják, který v panice vypadl z loďky a teď rychle klesal ke dnu. Ještě vteřinu a ocitne se mimo dosah zachránce. Admirál se bez váhání potopil a zachytil mužův trup.

Tělo bylo zcela bezvládné, vlasy plovaly kolem hlavy jako mořské chaluhy. Nedalo se určit, zda ještě žije, nebo je mrtvý. Rob napjal svaly a zamířil k hladině. Oba se vynořili, ale zalila je mohutná vlna a málem je poslala ke dnu, než se rozbila o skalisko. Bezvědomý voják v plné výstroji, vodou nasáklém kiltu a blůze s desátnickými výložkami vážil dobrých tři sta liber mrtvé váhy, ale Rob ho nepustil. Zvedl mu hlavu co nejvýš nad hladinu a prudce jej praštil do zad.

Muž se křečovitě zachvěl. Byl naživu. Admirál chvíli šlapal vodu, než se zorientoval. Od pláže ho dělilo asi dvě stě yardů vyplněných zpěněnými vlnami. V dunách za pláží blýskaly výstřely, jak obránci pálili na invazní oddíly. Pochyboval, že by jej Holanďané viděli. Na takovou dálku a téměř celý ponořený ve vodě se mezi vlnami dokonale ztrácel.

Nadechl se a zabral nohama. Moře bylo rozbouřené a vice-admirál Královského námořnictva se k plavání moc často nedostane, natož aby vlácel polomrtvého desátníka. Jenomže Rob většinu svého dětství prozkoumával malé zátoky kolem zálivu Nativity a jeho babička žertovala, že se narodil jako delfín. Nezapomněl, co se v mládí naučil, a energickými tempy nohou s vojákem pod paží se blížil ke břehu.

Příboj bouřil stále hlasitěji. Desátníkova tíha se snažila stáhnout zachránce pod hladinu, Rob ho však uchopil pevněji a mocně zabíral nohama i volnou paží. Spatřil blížící se vlnu. Nadzvedla je, Rob se probojoval až ke zpěněnému hřebeni a nechal se vlnou unášet k pláži.

Když se vlna rozbila o dno, Rob už se nesnažil plavat. Oběma pažemi pevně objal vojáka, zadržel dech a rozbouřený

živel je hrnul k pláži. Převalovali se ve zvířeném písku a Roba se na okamžik zmocnil pocit beztlíže, vtom však ucítil pod nohama pevné dno a napřímil se. Vynořil hlavu, několikrát zamrkal a zjistil, že ho od pláže dělí jen několik kroků. Popadl desátníka pod rameny a klopýtavě ho dovlekl na břeh.

Vrátil se do Afriky.

Vedle nohou se mu zaryla do písku kulka. Ostrostřelci skrytí v dunách nepřestávali rozsévat smrt. Horalé se řadili do formací příliš daleko, nemohli jim poskytnout krytí. Rob nechal meč v člunu a pistoli ztratil kdesi ve vodě. Desátník měl u opasku váček se střelivem, jenomže střelný prach nasákl vodou. Rob se rozhlédl po pláži, ale balvan, za nímž by se schovali, hledal marně.

Desátník přicházel k vědomí. Rob ho táhl do krytu dun – blíž k ostrostřelcům, ale aspoň nezůstanou v otevřeném terénu. Koutkem postřehl, jak se za dunou vztyčila hrozivá postava a namířila na ně neskutečně dlouhou pušku. Kdyby se hned rozběhl, stihl by doběhnout do úkrytu, ale to by znamenalo ponechat desátníka jisté smrti.

Když neudělá nic, zemřou oba.

Vzduch rozvlnila hučící dělová koule, která se zaryla do svahu dun. Do vzduchu vyletěl gejzír písku a střelec odskočil.

Rob věřil, že to bylo víc než štěstí. Adam ho určitě sledoval ze zadní paluby. Viděl, jak otec vylezl z vody, a správně vyhodnotil riziko ostrostřelců na dunách. Teď se každý Holanďan, který by chtěl na Roba střílet, vystaví plné síle boční salvy lodních děl.

Rob odtáhl desátníka přes nekrytý úsek pláže do dutiny na úpatí dun. Voják se překulil na břicho, zvrátil záplavu mořské vody a konečně si vyčistil plíce.

„Kristepane, málem jsem se utopil. Bylo to o zatracený vlasek.“ Slaná voda v nejmenším nezmírnila výrazný skotský přízvuk ani barvitě vyjadřování. Podsaditý chlapík s desátníckými proužky na rameni připomínal zmáčeného teriéra. Natáhl třesoucí se ruku. „Frank Waite.“

Rob nechal blůzu uniformy ve člunu a nic tedy neprozrazovalo jeho vysokou hodnost. Přepychové boty z jemné kůže plavaly kdesi v moři i s ponožkami, na míru šité admirálské kalhoty se nárazy o skaliska roztrhaly na cáry. Není divu, že ho desátník považoval za prostého námořníka.

Rob stiskl nabízenou pravici. „Robert Courtney.“

Desátníkův pevný stisk rázem ochabl.

„Admirál Courtney? Viceadmirál sir Robert zatracený Courtney?“

„Tím budu, až zase převezmu svou flotilu. Ale prozatím mi hodnost neposkytuje žádnou ochranu před holandskými kulami. Na této pláži jsme si rovní.“

„Podle rozkazu, pane,“ opáčil Waite pochybovačně.

Robovi vyschlo v krku. „Nemáte něco k pití?“

Desátník rozepnul blůzu a vylovil malou čturu. Rob si řádně přihnul, aby si vypláchl z úst slanou vodu, a prudce se rozkašlal, když mu hrdlo spálila syrová chuť whisky.

„Nemyslel jsem, že by Horalé potřebovali povzbuzení na kuráž,“ poznamenal.

„To zajisté ne,“ opáčil Waite. „Ale bitva je zatraceně živá činnost.“

„To je pravda.“

Rob se podíval nad sebe. U paty duny a pod krytím Adamových děl jim ze strany ostrostřelců nehrozilo žádné nebezpečí. Můžou tady přečkat až do konce bitvy, než se pluk Horalů kompletně zformuje a zahájí postup k pevnosti.

Jenomže Rob neměl v povaze krčit se v písku, zatímco po jeho lidech střílí nepřítel.

„Jdu nahoru,“ oznámil desátníkovi.

Nezdálo se, že to poddůstojníka překvapilo. „Půjdu hned za vámi.“

„Možná vám do večera přistane na rameni třetí, seržantský proužek.“

Rob se škrábal po příkrém svahu. Písek mu vnikal za košili i do kalhot.

Těsně pod vrcholem se krátce zastavil, pak se náhle prudce odrazil a skočil na druhou stranu.

Poplašný výkřik mu napověděl, že ho nepřítel spatřil, a ještě než se zastavil, určil, odkud ten zvuk přišel. Mohutný muž s opáleným obličejem a v modrém plášti uniformy dragouna kapské domobrany horečně nabíjel dlouhou pušku a chystal se na něj vystřelit. Se zbraní zacházel zručně a lehce, ne tak už s velmi těsně padnoucím kabátem domobrany – švy hrozící prasknutím ho omezovaly v pohybu a Rob získal půl vteřiny navíc. Vrhł se na Holanďana.

Protivník stiskl spoušť. Rob byl tak blízko, že mu výšleh spáleného střelného prachu ožehl tvář. Holanďan však vystřelil velmi ukvapeně – Robovo rameno těsně minul nabíják a zabodl se do písku za jeho zády.

Admirál narazil do Holanďana a strhl jej k zemi. V měkém písku se ani jednomu soupeři nepodařilo udržet se na nohou. V pevném objetí se skutáleli pod dunu.

Rob se postavil rychleji, ale byla to jen zanedbatelná výhoda. Nepatřil k nejslabším, ale posledních deset let zvedal častěji pero než pěst. Holanďan byl farmář, který na ramenou unesl gazelu. Napřímil se a vyprskl ošklivou kletbu.

Rob poprvé pocítil strach. Postavil se čelem k nepříteli a zaujal boxerský kryt. Vyzrazil klamně levačkou a hned nato pravým hákem, Holanďan však před útokem hravě uhnul. Odpověděl direktem do obličeje, silným jako kopnutí koně, a Rob úder s vypětím vykryl. Příliš pozdě si uvědomil, že to byl klamný útok. Ten skutečný spočíval v ráně pěstí do břicha, po níž se Rob zlomil v pase. Než se vzpamatoval, Holanďan prudce zvedl koleno ve snaze rozdrtit mu nos. Zasáhl bradu a zvrátil mu hlavu dozadu tak prudce, že admirálovi jen tak tak nezlomil vaz. Úder srazil Roba zády do písku.

Holanďan vytasil od opasku lovecký nůž určený ke stahování zastřelené zvěře – a čas od času také černochů, kteří vnikli na jeho pozemek. Rob ležel úplně bezmocný, omámený

úder, jež schytl. Lesklé ostří se třpytilo jako záblesk bílého světla. Admirál se pokusil odplazit, ale Holanďan mu stoupl na nohu a přišpendlil ho k zemi.

Nůž se znovu zableskl v prudkém pohybu směrem dolů – a na Roba se skácelo těžké břemeno, které mu vyrazilo dech. V ústech ucítil chuť krve. Holanďan, silně krvácející z proseknuťého temene, se na něj svalil jako pytel obilí. Rob zamrkal a spatřil Waitea s polovinou nabíjáku v ruce – desátník praštil nepřítele tak tvrdě, že se nástroj zlomil.

Než se Holanďan vzpamatoval, Waite zvedl nůž, který mu vypadl z ruky, a vrazil mu ho mezi žebra.

„Zachránil jste mi život,“ zasípal Rob.

„Proto vás náš Pán ponoukl, abyste mě vytáhl z vody,“ opáčil Waite.

Otřel nůž o Holanďanův kabát a odborně mrtvého prohledal. Několik guldenů skončilo ve váčku na střelivo. Pak zvedl dlouhou pušku a nabil ji.

„Co teď, pane?“

Z úzkého průchodu mezi dunami se ozval ostrý zvuk. Neznel jako výstřel, spíš jako prásknutí biče. Po něm následoval výkřik a pak zasténání.

Rob a Waite si vyměnili pohled. Pak se proplazili mezi trnitými keři, překonali sedlo mezi dvěma dunami a ocitli se v údolíčku, které směřovalo k pláži. Ocitli se na udusané stezce, vyšlapané snad zbloudilým dobyt看 nebo antilopami směřujícími k vodě, teď však byla zatarasená. Napříč leželo na sobě několik klád a písek před nimi byl vykopaný, takže vzniklo neumělé opevnění. Osm černých otroků svlečených do pasu tam pod velením bílého důstojníka obsluhovalo malé osmiliberní polní dělo, které určitě přitáhli až z Kapského Města. Rozedřené dlaně jim krvácely a kotníky měli spoutané okovy, aby nemohli utéct.

Vtom důstojník jednoho otroka udeřil. Nešťastník zakopl o pouta na nohou a spadl na dělo. Rozžhavená hlaveň mu spálila kůži. Zaječel a upustil dělovou kouli, kterou nesl. Tím

si vysloužil další šleh důstojníkovy *sjamboku*, po němž se mu na zádech otevřel krvavý šrám.

Rob cítil, jak mu začíná vřít krev. Vyrostl na rodinném hospodářství v Africe a v životě by ho nenapadlo posuzovat lidi podle barvy kůže. Příslušníky domorodých kmenů žijících v okolí vítali na statku jako přátele a hosty, s jejich dětmi si jako malý hrál. Nezapomněl na hrůzu, jež se ho zmocnila, když poprvé viděl, jak krutě britští a američtí plantážníci zacházejí se svými otroky, na barbarství, s nímž se snažili dosáhnout co nejvyšších zisků. V počátcích své kariéry dvakrát pomohl otrokům zbavit se svých pánů a uniknout na svobodu a v obou případech za to málem zaplatil životem. Od té doby se každý otrokář na moři chvěl děsem, aby nepotkal loď, již velí Robert Courtney.

Při pohledu na otroky přinucené bojovat za muže, kteří je tak brutálně utiskovali a zneužívali, soptil vztekem. Vytrhl desátníkovi pušku z ruky a vešel do otevřeného prostoru. Z dlouhé zbraně už dlouho nestřílel, ale přiložil ji k rameni jako zkušný střelec. Jediným plynulým pohybem namířil a vypálil.

Tvrzená kulka trefila holandského důstojníka mezi oči, prolétla mozkem a vyletěla týlní kostí. Holanďan několik okamžiků stál, jakoby příliš překvapený, aby hned zemřel, a teprve pak se svalil mrtvý. Otroci, přivyklí násilí, zareagovali mnohem rychleji. Vrhli se k zemi a zavrtali se do písku.

„Běžte!“ křikl na ně Rob.

Afričané vzhledli, ale nepohnuli se. Anglicky nerozuměli a bílému muži by stejně nevěřili ani slovo.

„Běžte!“ zopakoval naléhavěji a pak lehce vklouzl do jazyka qwabe, který se naučil už jako malý od svých dětských kamarádů a jímž občas rozmlouval s Phoebe. „Běžte, než se Holanďané vrátí.“

Běloch hovořící domorodým jazykem je nesmírně překvapil. Jeden z nich, zřejmě ten nejodvážnější, se váhavě postavil a začal couvat, nespouštěje bílého muže z očí. Rob se povzbudivě usmál a pokynul mu, ať pokračuje.

Waite našel u důstojníkovy opasku svazek klíčů a hodil ho otrokům. Jejich vůdce si odemkl pouta a pak uvolnil ostatní. Jeden po druhém se namáhavě zvedali, třeli si odřené kotníky a nejistě hleděli na Roba.

Pak se otočili a zmizeli v dunách.

Rob věděl, že pomohl jen osmi mužům, osmi z desítek tisíc, které otrokáři každoročně unesli z jejich domovů a udělali z nich tažná zvířata. Ale osm je pořád lepší než žádný.

„Nejeden Skot bude večer naživu díky tomu, že jste vyřadil ten kanón.“ Waite si prohlížel malé dělo a přemýšlel, jestli by ho nemohl obrátit proti Holanďanům. „Takovýho admirála jako vy jsem ještě nezažil.“

Rob mu však neodpověděl. Přes lomoz bitvy Waite nezaleschl výstřel, natož mlaskavé plesknutí, s nímž olovo vnikne do masa. A to už Rob ležel na zemi a z hrudi mu prýštila krev.

Coenraad Voorhuis nevěřil, jaké měl štěstí. Angličan vyšel do nekrytého prostoru a vůbec se nestaral o vlastní bezpečí. Neměl na sobě plášť ani klobouk, u pasu se mu nehoupal meč – nic nenasvědčovalo, že jde o důstojníka, přesto se Coenraad nenechal ošálit. Páska přes oko, husté tmavé vlasy a velitelská postava ho prozradily stejně snadno jako zlato na epoletách.

Bitva na pláži skončila. Viděl ostrostřelce domobrany, kteří opouštěli svá postavení v dunách a spěšně se stahovali ke Kapskému Městu, aby se připojili k pravidelné armádě. Věděli, že vyloďení Britů nemohou zabránit, jenom je donutí zaplatit za ně co nejvyšší cenu. Kdyby se jim bylo podařilo zprovoznit polní dělo, určitě by nepříteli zdrželi déle, ale britský admirál jim v tom svým odvážným výpadem zabránil.

Na pláži se Britové seřadili do jednotlivých oddílů a zahájili postup. Jestli Coenraad hned neustoupí, padne do zajetí.

Zbýval mu čas na jeden poslední výstřel. Už na počátku bitvy vyřadil jednoho plukovníka a teď si chtěl na své konto

připsat i admirála. Angličan stál úplně nekrytý a prohlížel si ukořistěné dělo. Coenraad byl přesvědčený, že je to admirál, napověděl mu to šestý smysl. Ležel v proláklíně mezi dunami za hustým trsem slanomilné trávy, který ho skrýval před nepřáteli. Zabalil tvrzenou kulku do proužku tenké kůže a nacpal ji do hlavně. Pak zapřel loket do písku, aby se mu netřásla ruka a určitě zasáhl cíl.

Puška tvrdě koplá, ale Coenraadovo široké rameno zpětný ráz snadno absorbovalo. Angličan padl k zemi. Malá pomsta, oko za oko, říkal si Coenraad v duchu. Byl to stejně sladký pocit, jako když složil velkého sloního býka.

To je odnaučí začínat si s Búry, pomyslel si.

Jako velitel lodi byl Adam zvyklý mít všechno na svém plavidle pod kontrolou, být pánem vlastního osudu. Teď nemohl dělat nic jiného než hledět dalekohledem k pobřeží a potlačovat neklid nad osudem svého otce. Viděl, jak proud unáší Robův člun k útesu; se zatajeným dechem sledoval, jak otec nasměroval lodici do bezpečí a šťastně vystoupil na pláž. Jenomže pak se otec ztratil kdesi mezi dunami, kde se zakopali holandští ostrořelci. A od té doby uplynulo více než půl hodiny.

„Admirál bude v pořádku,“ prohlásil pevným hlasem Angus stojící vedle něho. „S největší pravděpodobností odpochoval do Kapského Města a teď už přijímá kapitulaci pevnosti.“

Adam přikývl, ale klouby na ruce, jež svírala zábradlí, mu zbělely napětím. Znovu zvedl dalekohled a netrpělivě si prohlížel pobřeží.

„Co to je?“

Mezi dunami se objevila skupina Horalů s nosítka a spěšně mířila k nejbližšímu člunu. Muže, jehož nesli, Adam neviděl, zahlédl jen nehybné bosé nohy.

Horalé přebrodivili mělčinu a položili nosítka do člunu pro přepravu mužstva. Na námořníky u vesel jako by dolehl

smutek a úzkost. Adamovi se zdálo, že zaslechl sborový povzdech, když veslaři spatřili nešťastníka, který se tak nečekaně ocitl mezi nimi.

Okamžitě uhlodl, kdo to je.

Člun přirazil k lodi. Adam vyhlédl přes zábradlí a spatřil otce nataženého přes lavice, kůži měl popelavě bledou po velké ztrátě krve.

Adamovi padl přes oči černý závoj a bál se, že omdlí. Pak se otcova ruka nepatrně pohnula a jediné oko mrklo. Ještě žil.

Námořníci dopravili admirála na palubu a odnesli do Adamovy kajuty. Tam ho položili na mapový stůl, aby si ho ve světle pronikajícím zářivými okénky mohl prohlédnout lodní chirurg. Dva vojáci si strhli košile, smotali je do klubíčka a přitiskli na ránu v hrudi, čímž se jim podařilo zastavit nejhorší krvácení, provizorní obvaz však rychle nasákl a rudé potůčky se obnovily. Kolik krve může člověk ztratit?

Chirurg si rozložil své nástroje, sadu lesklých ostrých nožů a pilek. Rozřízl zraněnému náprsenku a rukávy košile a odtáhl tkaninu od rány.

Z otvoru na hrudi vytékala krev jako víno z láhve. Rob vykřikl bolestí, Angus však stál u jeho boku. Sevřel příteli loktem hlavu a z karafy mu nalil do úst brandy.

Chirurg uchopil skalpel a podal Angusovi tlustý kus kůže. „Strčte mu to mezi zuby, aby si neukousl jazyk. Tohle bude bolet.“

Adam nebyl zbabělec. Vybojoval spoustu šarvátek s bezstarostnou odvahou, kterou okoukal od svého otce. Ale pohled na otce, zmučeného bolestí a bezmocného jako kojeneček, nedokázal snést.

„Povězte mi, až bude po všem,“ utrousil a vyšel z kajuty.

Phoebe Courtneyová stála na hradbách pevnosti a ve žhavém lednovém slunci se ovívala vějířem. Hleděla k zátoce, kde kotvila řada válečných lodí. Věvodil jí mohutný plochý vr-

chol Stolové hory a nad ním rozlehlé africké nebe. Na svazích pod ní se v širokém oblouku rozkládalo město, bělostné domy a elegantní budovy opuštěné Holandskou východoindickou společností, jejíž zástupci se na tomto území usadili jako první.

Ten pohled v ní vyvolal podivné emoce. Hleděla na svou vlast, byla však jiná, než jakou ji poznala. Evropská architektura vsazená do africké půdy, hybrid, jenž ztělesňoval těžkopádný střet kultur. Stejně jako ona. Hrdá dcera kmene Qwabe stojící na hradbách holandské pevnosti, nad níž vlaje britská vlajka; oblečená v šatech z hedvábí a mušelínu, které představovaly vrchol londýnské módy v době, kdy se vypravili na moře. Život ji zavedl na tři kontinenty. Jako dítě si hrála na březích řeky Umgeni, otročila na plantáži v Jižní Karolíně a byla představena králi ve Svatojakubském paláci. Často přemýšlela, že ani neví, kdo je a kam patří.

„Jsem Robertova žena,“ odpověděla si pokaždé.

To pro ni představovalo základní pravdu. Byl pro ni skálou, na níž přebudovala svůj život poté, co se ho otrokáři pokusili zničit. Díky němu mohla kráčet po třídě Pall Mall a nestarat se o zvědavé pohledy, které ji stíhaly. S Robertem a Adamem byl její svět kompletní bez ohledu na to, kam je osud zavál.

Jenže dnes ten svět visel na vlásku.

Na kamenech za jejími zády zapleskaly kroky bosých chodidel. Pootočila se a spatřila Scipia, který stoupal po schodech, jizvy v obličeji svraštělé starostmi.

Jak je mu? Výraz její tváře položil tu otázku beze slov.

„Spí. Pořád.“

Připojil se k ní na ochozu a společně se dívali na zátoku.

„Vzpomínáš na Nil?“ zeptal se.

Bitva na Nilu byla ta nejhorší, jakou za celou dobu, co se plavila s Robem, zažila. Napoleonova armáda vtrhla do Egypta v první etapě dobovačné výpravy, jež měla skončit až v Indii. Ale britská flotila vedená admirálem Nelsonem vyslídila Napoleonovy lodě zakotvené u egyptských břehů.

Francouzská flotila, jejíž bok chránilo pobřeží, měla být teoreticky neporazitelná.

Rob tehdy sloužil jako kapitán a jeho loď plula v čele Nelsonovy linie. Byl to právě Rob, kdo přesně přečetl tvářnost hladiny a pohyby moře v nezmapované zátoce a pochopil, že mezi francouzskou flotilou a pobřežím, odkud nepřítel rozhodně útok neočekává, se musí nacházet hluboký vodní kanál. Nasměroval svou loď kolmo k přídím Francouzů, a ti pak byli sevřeni palbou z obou stran, protože Rob pronikl mezi ně a břeh. Výsledkem kruté bitvy bylo zničení francouzského válečného loďstva. Napoleon zůstal odříznutý na souši a jeho tažení do Indie prakticky skončilo dříve, než doopravdy začalo.

Průběh bitvy byl děsivý. Francouzská vlajková loď *Orient* měla nejen plný zásobník střelného prachu pro svých sto osmnáct děl, ale v podpalubí měla naloženo střelivo pro celou armádu. Když začala hořet a plameny pronikly do prachárny, byl výbuch slyšet až v Alexandrii. Loď a posádka čítající přes tisíc mužů byly během okamžiku rozmetány na kousky.

Jeden z těch kousků, železná střepina o velikosti šilinkové mince, se zanořil Robovi do oka. Phoebe se zachvěla, když si vzpomněla, jak stála u Robova lůžka v podpalubní ošetřovně a lampa vrhala chabé světlo na zlomeného muže zalitého krví. Chirurgové operovali zraněné tak rychle, že amputované končetiny vypadávaly z přeplněných kbelíků a krev proudila ve vlnách po prknech podlahy. Držela Roba za ruku, když mu chirurg vyndával střepinu z očního důlku, a modlila se, aby oko bylo to jediné, co manžel ztratí.

„Stalo se to před osmi lety,“ zašeptala.

Hrozivě vypadající rána byla naštěstí čistá, rozžhavený projektil kauterizoval okolní tkáň. Když pak šok a bolest pominuly, Rob se díky Bohu rychle zotavil.

Teď byla situace jiná. Rob se neprobral z bezvědomí od chvíle, kdy jej Horalé před třemi dny přinesli do Kapského Města. I po chirurgickém zákroku byl tak zesláblý, že

se nedokázal pohnout. Phoebe o něj pečovala dnem i nocí. Když teď vyšla na hradby nadýchat se čerstvého vzduchu, bylo to za dvaasedmdesát hodin poprvé, co manžela opustila, a cítila se nesmírně provinile. Namlouvala si, že nechce, aby se probudil a ona nestála vedle něho. Ve skutečnosti se bála, že v její nepřítomnosti zemře.

Pak se z otevřeného okna vyklonil Angus.

„Probral se.“

Roba všechno mátl. Nepřirozeně široké lůžko, na němž se probudil. Bolest pulzující v hrudi. Výhled z okna: Stolová hora mnohem blíž, než by měla být.

O chvíli později se otevřely dveře a dovnitř vběhli Phoebe, Angus, Scipio a Adam. Úleva v jejich tvářích mu pověděla víc než hlášení chirurga. Postupně se mu vracely vzpomínky. Pískové duny a slanomilná tráva. Puška s dlouhou hlavní. Chuť whisky v ústech. A potom – tma.

Návštěvníci obklopili lůžko, nepřistoupili však těsně k němu. Rob postřehl, že udržují opatrnou vzdálenost, jako by se báli, že mu ublíží.

„Bylo to až tak zlé?“

„Kulka minula srdce o takový kousek.“ Adam zvedl palec a ukazovák a oddálil je na coul od sebe. „Ale roztříštila klíční kost. Potrvá dlouho, než budeš moci zase naplno používat pravou paži.“

Pokud vůbec.

Alternativa zůstala nevyřčena mezi nimi.

Rob se zvedl na pravý loket. Stálo jej to nesmírné úsilí – po obličejí mu stékal pot a v koutku oka se zaleskla slza, ale vytrvale napínal svaly, až se skoro napřímil. Všichni viděli, kolik námahy musel vynaložit, nikdo se ho však nepokusil zastavit.

„Kde vlastně jsme?“

Vsedě viděl, že se nachází v krásné místnosti, dlouhé a prostorné. Nebesa nad lůžkem podpíraly čtyři sloupy

z břestovcového dřeva, nažloutlá prkna podlahy zářila dokonalým leskem. Jedním širokým arkýřovým oknem spatřil svou flotilu kotvící v zátoce, druhým britskou vlajku třepetající se na stožáru.

Chvilí trvalo, než pochopil.

„Vítězství?“

„Podle rozkazu,“ odpověděl Angus.

„Bitva vypukla dva dny po vylození,“ vysvětloval Adam. „Generál Janssens zaujal postavení na hřebeni kopce Blaauwberg. Horalé ho vzali útokem a hned na počátku se jim podařilo rozhodujícím způsobem prolomit holandské řady. Hnali Janssense až k horám a zbytek naší armády zatím vstoupil do Kapského Města. Velitel posádky se vzdal bez jediného výstřelu.“

Rob chvilí zpracovával informace.

„A naše ztráty?“

„Dvě stě dvanáct obětí.“ Adam se křečovitě usmál. „Včetně tebe dvě stě třináct.“

„Nehodlám zůstat mezi oběťmi dlouho.“ Do admirálova hlasu se vrátil náznak někdejší ocelové tvrdosti.

„Právě naopak, drahý manželi,“ namítla Phoebe. „Chirurg trvá na tom, že musíš nejméně dva měsíce odpočívat. Kdyby se rána znovu otevřela, nastalo by riziko infekce.“

Nemusela vysvětlovat, co to znamená. Všichni už viděli řadu lidí umírat na gangrénu, hnilobu, která požírala tkáň, až způsobila smrtelnou otravu. Když zachvátila paži nebo nohu, musela být končetina amputována, aby pacient zůstal naživu. Ale při zranění v takové blízkosti srdce, jaké utrpěl, by Rob neměl žádnou naději.

„Mojí muži...“

„Za několik týdnů dorazí indický konvoj admirála Bolta, který zde převezme velení. Do té doby budou tvé lodě kotvit v bezpečném přístavu a doplní zásoby po dlouhé plavbě. Tebe u toho není potřeba.“

Jen Phoebe se mohla odvážit mluvit tak nepokrytě. Adam se odvrátil a Angus se nedokázal podívat Robovi do očí.

Rob ukázal na své okolí. „Kde to jsem?“

„V pevnosti,“ odpověděl Adam. „V guvernérově apartmánu.“

Rob pohladil jemné ložní prádlo utkané z nejlepšního čínskeho hedvábí, pod sebou cítil měkkou matraci a polštáře nacpané prachovým peřím. V porovnání s úzkou palandou s tenkou žíněnkou, na které byl zvyklý na moři, si připadal jako v královském loži. Ale...

„Musím se vrátit na vlajkovou loď.“

„Nesmysl.“ Phoebe ukázala na okno s výhledem na zátoku. „Svou flotilu můžeš sledovat i odtud. Nikam ti neuteče.“

„Ne,“ odmítl Rob.

„Urychlí to tvou rekonvalescenci.“

„Ne,“ zopakoval umíněně.

Phoebe pronikl do hlasu netrpělivý tón. Rob na základě dlouhých zkušeností věděl, že za této situace není radno jí odporovat.

„Musíš.“

Rob se pokusil zvednout paži, aby ji umlčel, ale slabost ho zradila.

„Dobrá, to stačí. Víím, že máš pravdu. Zůstanu na souši.“

Phoebe založila paže na prsou.

„Ale ne tady.“

„Tak kde?“ nechápala.

„U zálivu Nativity.“ V manželčiných očích spatřil pochybnosti. „Jestli se musím léčit a nabírat síly, tak nejraději s rodinou a v domě, kde jsem se narodil.“

V očích se mu objevil zasněný pohled. Pouhé pomyšlení na domov mu zbarvilo tváře dorůžova.

„Ovšem abychom se tam dostali...“

„Je to snadná plavba podél pobřeží, která netrvá déle než týden. Vyčlením jednu šalupu – pořád jsem přece admirál

této eskadry, nebo snad ne? – a Adam nás tam dopraví. Tetu a bratrance neviděl už kolik let.“

Byl si moc dobře vědom, že i podle shovívavých měřítek je to poněkud bláznivý plán, vládl však dostatečnou autoritou, aby ho uvedl v život. Natáhl se k Phoebe a vzal ji za ruku.

„Je to i tvůj domov.“

Phoebe ho nepouštěla. „Roberte Courtney, ty nikdy nevíš, kdy se včas vzdát.“

FRANCIE, 1798 O OSM LET DŘÍVE...

Paul dosud nikdy moře neviděl. V dětství se pohyboval mezi pařížským městským domem a rodinnými venkovskými statky a zámky v okolí Orléansu. Vzpomínal, jak kdysi dávno narazil v zaprášeném pokoji málo navštěvovaného starého domu, který zůstal náhodou nezamčený, na portrét mladého muže v uniformě námořního kapitána a s válečnou lodí v pozadí. Mužovy vlasy a jemné rysy obličeje mu byly tak důvěrně známé, až si pomyslel, že se dívá na svou matku – ale když jí portrét ukázal, vlepila mu pohlavek a v slzách se zamkla ve své ložnici. Odpoledne pak viděl, jak sluha ten portrét pálí na zahradě. Když se ho Paul zeptal, kdo na tom obraze je, sloužící odpověděl, že jeho vlastní bratr Étienne, odvážný mořeplavec, který padl v bitvě s Brity.

„Její oblíbený syn,“ dodal sluha šeptem, „a největší naděje. Po jeho smrti už nikdy nenastoupila do čluhu.“

Od toho dne Paul přemítal o bratrovi, jehož nikdy nepoznal. Někdy se mu zdálo, že vnímá jeho přítomnost, jako by vedle něj stál bratrův duch. Byl jím úplně posedlý. A kdykoliv udělal něco zlého nebo zklamal svou matku, pomyslel si: *Nejsem tak dobrý, jako byl on.*

Nyní se sám chystal na moře. Stál na přístavní hrázi v Toulonu, nastoupený v řadě se svým regimentem, a s otevřenou pusou zíral na rušné dění v přístavu. Kam se podíval, všude samé lodě, grandiózní přehlídka námořní moci, plachty, praporky a vlajky se třepetaly ve větru jako při velkolepém karnevalu. Tisíce mužů stály seřazeny v hrdých útvarech, vyzařovalo z nich sebevědomí a odhodlání bojovat na život a na smrt. Vzadu za vlnolamy se pak otevíralo širé moře jako nenasytná ústa, připravená jej polknout.

Upřel pohled na největší plavidlo, vlajkovou loď *Orient* se sto osmnácti děly, pýchu francouzského válečného námořnictva.

„Admirál Nelson se posere, až ji uvidí,“ poznamenal seržant jeho oddílu.

Podsaditý chlapík z Dordogne se jmenoval Bastiat, měl obličej jako opice a čich citlivý na lidské slabosti podobně jako prasátko schopné vyčenichat lanýž. Na Paula si zasedl ode dne jeho nástupu k pluku, podráždil mu nohy, nadával mu a ponižoval ho, pro ostatní z něj udělal odstrašující příklad všeho, čím by voják neměl být. Neminul den, aby nevyužil sebemenší záminku k jeho zastrašování.

„Co ty na to, *Couillone*?“

Couillon – pitomec – byla přezdívka, již seržant Paula obdařil.

„*Vive la république*,“ odvětil Paul.

Armádu nenáviděl, ostatní vojáky nesnášel. Z duše se mu protivilo bojovat za republiku, která zabila jeho matku. Ale v zoufalých dnech po její popravě bylo vojsko jediné místo, kde mohl najít alespoň chabé útočiště. Francie zavedla povinné odvody, každý mladý muž přistižený při potulce byl obviněn jako kontrarevolucionář nebo dezertér a v obou případech mu hrozilo zastřelení. Paul si změnil jméno, vytvořil si falešnou minulost a pohřbil se na to poslední místo, kde by někoho napadlo hledat syna popravené komtesy Constance de Bercheny.

Bojoval v Nizozemí a poté se účastnil vpádu do Itálie pod velením neznámého generála jménem Napoleon Bonaparte. Bojoval ve třinácti bitvách a podílel se na třinácti vítězstvích. Před každou šarvátkou si nadělal do kalhot. Seržant Bastiat mu vynadal do zasraných teploušů, vojáci z jeho čtyř ho poplivali a načurali mu na deku, pod níž spal, takže se ráno probudil promočený a páchnoucí močí. Ale přežil.

Teď v něm pohled na *Orient* něco probudil. Ne hrdost, revoluční nadšení ani touhu po boji. Zaujala ho krása té lodi. Vylovil z tlumoku náčrtník a tužku a začal kreslit. Ruka se lehce pohybovala nad papírem a odvážnými tahy na něm oživila majestátní plavidlo. Kreslení dovoľovalo Paulovi zapomenout na neutuchající mizérii života v armádě a osvobožovalo ho.

Kresba lodi vyžadovala veškerou pozornost: složitost stěžňů a takeláže, překrývající se stíny plachet. Jako by se přenesl do jiného světa. V prázdném prostoru mezi okem a rukou se již nevznášela Napoleonova vlajková loď, nýbrž plavidlo z portrétu v zaprášené místnosti, a postava na zadní důstojnické palubě byla jeho bratr. Ve svých představách...

Neurvalá pěst mu vyrazila tužku z ruky a Bastiat vytrhl list z náčrtníku.

„Vraťte mi to,“ požádal Paul tiše.

„Jen do toho, čubičko,“ popichoval ho Bastiat, zatímco se kolem dvojice shluklo klubko vojáků. „Zkus mi to vzít.“

Seržant mu strčil papír před oči, ale když po něm Paul natáhl ruku, brutálně ho udeřil pěstí do břicha. Paul se zlomil v pase a sípavě lapal po dechu. Bastiat se pohrdavě zasmál a podkopl mu nohy. Nešťastník se svalil zády na nábreží.

Přihlížející vojáci se hlasitě rozesmáli, někteří ležícího spolubojovníka nakopli.

Klidně lež, nabádal se Paul v duchu, oni nakonec ztratí zájem. Jestli se budeš bránit, dopadneš ještě hůř. Vydrž cokoliv, abys přežil.